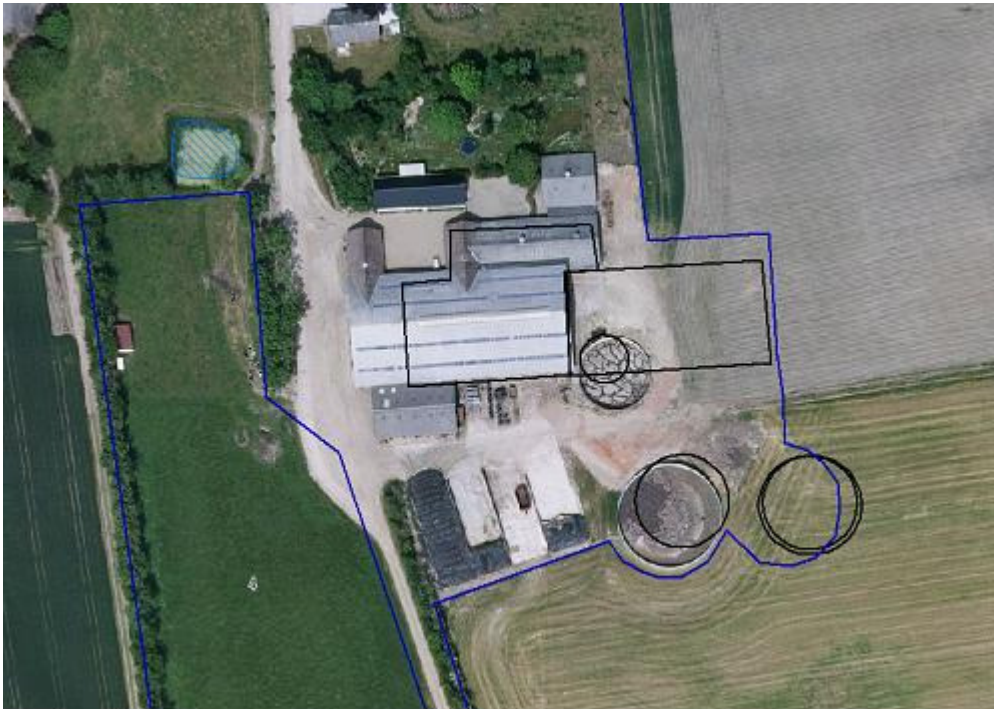

Miljøgodkendelse af

Østerbyvej 34B, 8632 Lemming

- efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug

Godkendelsesdato: 2. juni 2010

Silkeborg Kommune
Teknik- og Miljøafdelingen
Søvej 1
8600 Silkeborg
Telefon nr. 8970 1000
teknisk@silkeborg.dk
www.silkeborgkommune.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
Datablad.....	4
0 Indledning.....	5
1 Resumé og samlet vurdering	5
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	5
1.2 ikke teknisk resumé.....	6
1.3 afgørelse om miljøgodkendelse.....	8
1.4 Vilkår	10
1.5 Offentlighed	13
1.6 Klagevejledning	14
2 Generelle forhold.....	17
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	17
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	17
2.3 Gyldighed.....	17
2.4 Retsbeskyttelse.....	18
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	18
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	19
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	19
3.2 Placering i landskabet	21
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	24
4.1 Husdyrhold og staldindretning.....	24
4.2 Ventilation.....	27
4.3 Fodring	27
4.4 Ensilage.....	28
4.5 Energi- og vandforbrug	28
4.6 Spildevand herunder regnvand.....	30
4.7 Affald	31
4.8 Råvarer og hjælpestoffer	32

4.9	Driftsforstyrrelser eller uheld	32
5	Gødningsproduktion og -Håndtering	33
5.1	Gødningstyper og mængder	33
5.2	Flydende husdyrgødning	35
5.3	Gylleforsuring	36
5.4	Gylleseparering	36
5.5	Gyllekøling.....	37
5.6	Fastgødning inkl. dybstrøelse.....	37
5.7	Anden organisk gødning	37
6	Forurening og gener fra husdyrbruget	38
6.1	Ammoniak og natur.....	38
6.2	Lugt	42
6.3	Fluer og skadedyr.....	44
6.4	Transport	45
6.5	Støj fra anlægget og maskiner	47
6.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	48
6.7	Lys.....	48
7	påvirkninger fra arealerne.....	49
7.1	Udbringningsarealerne	49
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb	50
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav.....	54
7.4	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	57
7.5	Kvælstof til grundvand.....	57
9	0-alternativ/Alternativer	64
9.1	Alternative løsninger	64
9.2	0-Alternativ	65
10	Husdyrbrugets ophør	66
12	Bilag	67

DATABLAD

Landbrugets navn og beliggenhed	Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming
Matrikel nr. Ejerlav	18a m.f. Lemming by, Lemming
Cvr. nummer P-nummer CHR-nummer Ejendomsnummer	20861592 1004552948 40933 74000 10716
Ejer af ejendommen/ansøger Adresse Tlf. Mobil E-mail	Carsten Klitgaard Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming 86 859 860 61 764 498 gcklitgaard@post.tele.dk
Driftsansvarlig	Carsten Klitgaard
Brugstype	Malkekvægsbesætning med opdræt
Godkendelsesbetegnelse	§ 11 husdyrbrug under IPPC grænsen
Sags nr.	09/148
Dato for godkendelse	2. juni 2010
Tilsynsmyndighed	Silkeborg Kommune
Næste revurdering af godkendelsen	år 2018
Kvalitetssikret af	Hanne Lise Koed

Ansøgers Konsulent:

Navn: Gurli Klitgaard
 Adresse: Asmildklostervej 11, 8800 Viborg
 Tlf.nr. 87 281 828
 E-mail: guk@lmo.dk

0 INDLEDNING

Når et kvægbrug med mere en 75 dyreenheder (DE) ønskes udvidet/omlagt op til 250 DE, skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning godkendes i henhold til § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Denne miljøgodkendelse er således udarbejdet efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der har indarbejdet EU's VVM-direktiv¹ og IPPC-direktiv².

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Silkeborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 29. december 2008. I dialog med ansøger om projektet er ansøgningen suppleret med yderligere oplysninger frem til den 13. april 2010.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Carsten Klitgaard, Østerbyvej 34 B, har ansøgt om en miljøgodkendelse til:

- Udvidelse af malkekvægbesætningen fra 78 malkekøer inkl. opdræt til 140 malkekøer inkl. opdræt årligt, svarende til en udvidelse fra 141,9 DE til 248,04 DE.
- Opførelse af ny kviestald mod øst i forlængelse af eksisterende kostald samt etablering af en ny gyllebeholder på 2400 m³.
- Anvendelse af 120,92 ha ejet og forpagtet jord til udspreddning af husdyrgødning samt aftale om afsætning af gylle på 33,09 ha, således at harmoniarealet udgør 157 ha.
- Der afsættes husdyrgødning svarende til 46 DE på aftale arealerne.

Miljøgodkendelsen omfatter ejendommen på Østerbyvej 34 B, samt alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 20861592.

Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt.

¹ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet)

² Rådets direktiv 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening med senere ændringer (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control)

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrholdet på ejendommen Østerbyvej 34 B i henhold til de gældende regler³. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende supplerende oplysninger og beregninger. Miljøgodkendelsen er betinget af de centrale vilkår indskrevet i afsnit 1.4.

Miljøgodkendelsen omfatter kun Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 40933 og CVR nr. 20861592.

Miljøgodkendelsen af Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming regulerer driften i 8 år, hvorefter den skal revurderes på baggrund af de erfaringer der har været med driften, og den udvikling der har været i metoder til reduktion af miljøpåvirkningen.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse.

Produktion og arealer

Produktionen udvides fra 78 malkekøer inkl. opdræt til 140 malkekøer inkl. opdræt – en udvidelse fra 141,9 DE til 248,1 DE. I forbindelse med udvidelsen bliver den eksisterende kostald forlænget og der bygges en ny gyllebeholder.

Ejendommen drives selvstændigt. Det vil sige der er ikke samdrift med andre ejendomme. Landbruget drives konventionelt.

Der er i alt 120,9 ha ejet og forpagtet jord, hvor der udbringes 197,1 DE. Der udbringes husdyrgødning svarende til 1,67 DE/ha på de ejede/forpagtede arealer.

Mens der er lavet aftale om afsætning af 46 DE på 33,09 ha. Alle arealer ligger indenfor en afstand af 7 km fra ejendommen og fremgår af kortmaterialet. I forbindelse med udbringning af husdyrgødning undgås i videst mulig omfang at køre gennem Lemming By og hvis det er praktisk muligt transporteres gyllen i lukkede tankvogne.

Silkeborg Kommune skal i henhold til bl.a. *Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug* vurdere om den ansøgte omlægning kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Det eksisterende og nye anlæg omfattende bygninger med besætning, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

- Ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg.
- Opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier.
- Forbrug af vand, energi og handelsgødning.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik.
- Landskabelige, kulturhistoriske, rekreative forhold og lignende.

Eksisterende og fremtidige arealer til udspreddning af husdyrgødning vurderes i forhold til bl.a.:

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

- Grundvand.
- Overfladevand.
- Naturområder.

Placering

Der bliver i forbindelse med udvidelsen bygget en ny kviestald på 1373 m² mod øst i forlængelse af eksisterende kostald (bilag 1). Byggestil og byggematerialer bliver samme stil som eksisterende kostald. Hele produktionsanlægget kommer til at ligge samlet og fremstå som en samlet enhed. Grundet et lettere kuperet terrænet bliver den nye stald ikke så synlig i landskabet, da den bliver gravet ned i niveau med eksisterende stald.

Den nye gyllebeholderen bliver etableret umiddelbart øst for den eksisterende beholder, i forbindelse med det samlede anlæg. Der bliver etableret afskærmende beplantning om beholderen, som følge heraf vil det ikke få landskabsmæssige konsekvenser i forhold til nærmeste nabo.

Det planlagte byggeri opføres i tilknytning til et samlet eksisterende anlæg, og således udgør ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed. Byggeriet har ingen konsekvenser i forhold til kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

Lugt

Husdyrbruget overholder lugtgenæfstande til såvel enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Nærmeste enkeltbebyggelse som ikke ejes af ansøger ligger ca. 55 meter væk fra det nærmeste staldhjørne. For uddybende vurdering se afsnit 6.2.

Transport til og fra ejendommen

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre at antallet af transporter øges fra ca. 345 til 507 årligt. Der afhentes mælk hver anden dag svarende til 183 transporter, mens der bliver 124 transporter af foder, heraf 100 med grovfoder. Heraf er max. en tredjedel på offentlig vej. Der bliver 200 transporter af gylle. Al gyllekørsel foregår så hensynsfuldt som muligt og så vidt muligt udenom byerne Lemming og Serup. For uddybende oplysninger se afsnit 6.4 om transport.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

I forbindelse med udvidelsen øges ammoniakfordampningen fra stald og lager med 534 kg ammoniak per år til 1878 kg ammoniak per år. Det generelle krav til reduktion af ammoniaktab fra stald og lager er opfyldt. Det nærmeste naturområde er en A målsat mose beliggende ca. 750 m sydøst for anlægget, den totale ammoniakafsætning fra anlægget på området er beregnet til 0,12 kg N/ha. Det nærmeste Habitatområde (Gudenå og Gjærn Bakker) ligger over 6 km øst for anlægget. Det forventes ikke at udvidelsen vil påvirke Habitatområdet negativt, pga. den store afstand. Silkeborg kommune vurderer at det ansøgte projekt ikke har negativ virkning på de omgivende naturområder. For uddybende forklaring, se afsnit 6.1.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Alle udspretningsarealerne afvander til Hinge Sø og Alling Sø hvor efter det strømmer til Tange Sø og videre til Randers Fjord. Hvad angår fosfor viser beregninger i ansøgningssystemet, at kravene til maksimal fosforoverskud på udspretningsarealerne er overholdt. Hvilket ligeledes gør sig gældende for kravene til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Udbringningsarealerne er placeret udenfor drikkevandsområder, der er sårbare for nitratudvaskning.

Fosfor

Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at udbringning af husdyrgødning svarende til 1,63 DE/ha medfører et arealvægtet fosforoverskud på 0,3 kg p/ha/år på de ejede og forpagtede arealer. Dette sidestilles i dette tilfælde med fosforbalance. For nærmere forklaring se afsnit 7.

Nitrat til overfladevand

Ingen af udbringnings arealer ligger i områder, der ifølge statens kortværk er sårbare for nitratudvaskning. Det reelle dyretryk for ansøgt drift ligger på 1,63 DE/ha. En nærmere gennemgang af tilførslen af næringsstoffer til vandmiljøet er beskrevet i afsnit 7.2.

Nitrat til grundvand

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Det er kommunens vurdering at det ansøgte projekt ikke vil påvirke grundvandet negativt. For uddybende vurdering se afsnit "7.5" om grundvand.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder at projektets virkning på miljøet, hvad angår disse faktorer må betragtes som tilfredsstillende.

Bedst anvendelig teknologi (BAT)

I forbindelse med udvidelsen etableres der skrabeanlæg i eksisterende kostald med spalter og ringkanaler, for at mindske ammoniakfordampningen. Dybstrøelse i eksisterende kviestald, hvor kvier fra 0-12 mdr. går, laves om til sengestald med fast gulv og dræn, således at det kun er de små kalve fra 0-5 mdr. der går på dybstrøelse. I den nye kviestald bliver det ligeledes sengebåse og fast gulv med dræn.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes. Se Afsnit 8 for en mere udførlig beskrivelse af BAT tiltag.

1.3 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.
- At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- At de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.
- At husdyrbruget – under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen – vil anvende den bedste tilgængelige teknik.
- At produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af bl.a.:

- Nabobeboelser.
- Nature 200-områder⁴ og natur i øvrigt.
- Overfladevand.
- Nitratfølsomme indvindingsområder.
- Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer.

Silkeborg Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og med at øvrige generelle afstandskrav samt de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31 marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* overholdes. Se endvidere de vedlagte bilag.

Silkeborg Kommune godkender hermed udvidelsen af det ansøgte kvæghold, på bedriften Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming (matr. nr. 18a Lemming by Lemming), svarende til maksimalt 248,04 DE efter udvidelsen.

Udover miljøgodkendelse af bedriftens nuværende og planlagte produktionsanlæg og besætningen meddeles der ved denne skrivelse:

- Miljøgodkendelse til opførelse af en ny stald med præfabrikerede drænede gulve, og en ny gylle beholder.

Miljøgodkendelsen omfatter alene ejendommen Østerbyvej 34 B og de angivne udbringningsarealer, som fremgår af bilag 7.

Den nærmere placering af bygningerne og opbevarings anlæg fremgår af bilag 1 og 2.

Miljøgodkendelsen er betinget af de centrale vilkår indskrevet i afsnit 1.4.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af oplysningerne i IT-ansøgningen, version 5 modtaget den 7. april 2010 og supplerende oplysninger modtaget i perioden frem til den 13. april 2010.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 11 stk. 2 i husdyrloven⁵, samt reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen⁶, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen.

⁴ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

⁵ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

⁶ Bekendtgørelse nr. 294 af 31 marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuelle tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. museumslovens⁷ bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Etablering af de nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Silkeborg Kommune og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra kommunen eller andre relevante myndigheder.

Dyreenheder er beregnet efter de nugældende omregningsfaktorer i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Miljøvurderingerne er gennemført i forhold til antal dyr og den faktiske størrelse og sammensætning af hyreholder. Miljøgodkendelsen tager derfor afsæt heri, uagtet at der på et senere tidspunkt måtte ske ændringer i beregningerne af antal dyreenheder.

1.4 VILKÅR

Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er at sikre,

- At husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen.
- At kravet om reduktion af ammoniak tab fra stald og lager overholdes.
- At yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes.
- At risikoen for forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen nedsættes.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af overholdelse af den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁸, øvrige til enhver tid gældende generelle miljøregler og nedenstående supplerende vilkår.

3.2 Placering i landskabet

- ❖ Den eksisterende beplantning langs veje mod syd og sydøst skal bibeholdes og vedligeholdes.

4.1 Husdyrhold og staldindretning

- ❖ Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag. Fremtidige drifts-, bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Silkeborg Kommune.
- ❖ Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006 af museumsloven

⁸ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

- ❖ Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften
- ❖ Der skal etableres skraber oven på spalterne i den eksisterende kostald.
- ❖ Skrabeanlæg i staldbygningerne skal som minimum køre hver anden time i dagtimerne og mindst 10 gange i døgnnet.
- ❖ På et husdyrbrug kan der være visse mindre udsving i antallet af dyreenheder, dette kan tillades, dog må det maksimale tilladte dyrehold på 248,04 DE (beregningsgrundlag august 2009) aldrig overskrides, da dette ligger til grund for kommunens vurderinger
- ❖ Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.

4.4 Ensilage

- ❖ Ensilagen skal overdækkes med plastik eller lignende, for at forhindre lugtgener.

4.5 Energi- og vandforbrug

- ❖ Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller energikonsulent mindst hvert 4. år, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal på forlangende indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
- ❖ Mælkekøleanlægget skal kontrolleres 1 gang årligt og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt
- ❖ Vandforbruget skal registreres på hovedmåleren mindst 1 gang om måneden og indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug.
- ❖ El-forbruget skal registreres løbende på hovedmåleren, mindst 1 gang om måneden, forbruget skal indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Eller også skal ejendommen være tilmeldt en ordning hvor der løbende og automatisk opsamles oplysninger om elforbruget.

4.6 Spildevand herunder Regnvand

- ❖ Der skal etableres faskine hvor vandet fra tagfladerne skal ledes hen. Planer for faskinen med bl.a. placering og dimission skal indsendes til kommunen inden den etableres og senest 2 måneder efter godkendelsesdatoen.

4.7 Affald

- ❖ Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som ”særligt affald” og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

4.8 Råvarer og hjælpestoffer

- ❖ Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld

- ❖ Beredskabsplanen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Den driftsansvarlige skal løbende sikre sig, at husdyrbrugets medarbejdere er bekendt med gældende regler - herunder beredskabsplanen - og overholder dem i praksis.

5.6 Fastgødning inkl. dybstrøelse

- ❖ Dybstrøelsen der ikke bringes direkte ud tilføres gyllebeholderen.

5.7 Anden organisk gødning

- ❖ Der kan ikke modtages anden organisk gødning end husdyrgødning.

6.1 Ammoniak og natur

- ❖ Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udspretningsarealer, som fremgår af Bilag 7.
- ❖ De generelle lovkrav for udbringning af flydende husdyrgødning indenfor bufferzoner omkring de såkaldte § 7 naturarealer skal overholdes.

6.3 Fluer og skadedyr

- ❖ Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
- ❖ Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre, og stalde og fodringsanlæg holdes rene og arealerne rundt om husdyrbruget skal holdes rene for ensilage, husdyrgødning m.v.
- ❖ Der skal mindst en gang om året foretages hovedrengøring af stalde og staldinventar med henblik på at højne den generelle staldhygiejne.
- ❖ Der skal bekæmpes fluer med kemisk bekæmpelse, og der skal føres journal over hvornår der sker bekæmpelse, denne skal kunne indsendes til kommunen på forlangende eller fremvises ved tilsyn.

6.4 Transport

- ❖ Ved transport af gylle på offentlige veje skal gylle vognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- ❖ Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.
- ❖ Der må ikke transporteres gylle igennem Lemming og Nisset på lør-, sø- og helligdage.

7.2 Påvirkninger af søer og vandløb.

- ❖ For at kravet til fosforoverskuddet er overholdt må der maksimalt udspredes husdyrgødning svarende til 1,67 DE/ha.

1.5 OFFENTLIGHED

Partshøring, Nabohøring

Ifølge husdyrlovens § 56, stk. 1 skal kommunen skriftligt orientere naboerne til den pågældende ejendom om ansøgningen i 6 uger, før der gives tilladelse. I den konkrete sag har kommunen fastlagt den orienteringsberettigede kreds til de naboer og andre berørte beliggende i en radius på 258 m fra ejendommen. Denne afstand er udregnet som konsekvensområdet i forhold til lugt. Endvidere orienteres ejerne af de forpagtede arealer samt aftalearealer. Naboer og andre berørte er angivet længere nede efter afsnit 1.6.

Udkastet til miljøgodkendelse blev den 6. maj 2010 udsendt i høring hos naboer, andre berørte og ansøger selv med frist for afgivelse af bemærkninger på 3 uger frem til den 27. maj 2010.

Der indkom ingen bemærkninger i høringsfasen.

Offentliggørelse

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering på kommunens hjemmeside og i Ekstraposten onsdag den 2. juni 2010.

Følgende er samtidig underrettet om godkendelse:

Ansøger:

Carsten Klitgaard, Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming.

Konsulent:

Gurli Klitgaard, Asmildklostervej 11, 8800 Viborg.

Organisationer der er klage berettigede, se samlet liste efter afsnit 1.6

1.6 KLAGEVEJLEDNING

Der kan efter kapitel 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* klages over Kommunens afgørelse. Klageberettigede omfatter ansøger, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Afgørelsen vil blive offentliggjort i Ekstraposten den 2. juni 2010 og endvidere på kommunens hjemmeside www.silkeborgkommune.dk.

Eventuel klage skal være skriftlig og stiles til Miljøklagenævnet, men skal indsendes til Silkeborg Kommune Teknik og Miljø, Søvej 1, 8600 Silkeborg eller per e-mail til teknisk@silkeborg.dk. Klagen skal være modtaget senest 4 uger fra offentliggørelsen dvs. senest den 30. juni 2010 indenfor kontorets åbningstid.

Kommunen videresender klagen til Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb. Ansøger vil få besked af kommunen, hvis der kommer klager over afgørelsen.

En klage har normalt ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet beslutter andet. Hvis tilladelsen indeholder vilkår til sikring af de landskabelige værdier eller vilkår om placering af gyllebeholdere, må tilladelsen ikke udnyttes før klagefristens udløb, og i disse tilfælde har klagen opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet beslutter andet. Udnyttelse af tilladelsen sker på ansøgers eget ansvar og indebærer ingen begrænsninger i Miljøklagenævnets ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Ifølge § 90 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, dvs. senest den 2. december 2010.

Med venlig hilsen

Morten Horsfeldt Jespersen
Sektionsleder

Maria Karm
Biolog

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag er sendt til:

Ansøger:

Carsten Klitgaard, Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming.

Konsulent:

Gurli Klitgaard, Asmildklostervej 11, 8800 Viborg, guk@lmo.dk

Udkast til afgørelsen er sendt til:

Modtagere af husdyrgødning:

Allan Jensen Lemming Vesterbyvej 38, 8632 Lemming

Bortforpagtere af arealer:

Børge Pedersen, Østerbyvej 31, 8632 Lemming.

Sten Møllebjerg, Østerbyvej 40, 8632 Lemming.

Mogens Dam, Lemmingvej 39, 8632 Lemming.

Ejer og lejere af nabobeboelse og andre berørte indenfor konsekvensområdet (258 m):

Lisbeth og Kurt Hornskov, Østerbyvej 34 A 8632 Lemming.

Ejer af Østerbyvej 36, 8632 Lemming, Finn og Anna-MetteLauersen, Sinding Hovvej 13, 8600 Silkeborg

Jette Søndergaard Fink og Søren Kobberøe Fink, Østerbyvej 38, 8632 Lemming.

Sten og Sanne Møllebjerg, Østerbyvej 40, 8632 Lemming.

Lasse Schultz, Østerbyvej 32, 8632 Lemming.

Vagn Nielsen Kjeldsen og Ruth Bjerre Kjeldsen, Østerbyvej 30, 8632 Lemming.

Børge Petersen, Østerbyvej 31, 8632 Lemming.

Erik Vagner Petersen, Østerbyvej 33, 8632 Lemming.

Kopi af endelig afgørelse med bilag er sendt til:**Ansøger:**

Carsten Klitgaard, Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming.

Konsulent:

Gurli Klitgaard, Asmildklostervej 11, 8800 Viborg, guk@lmo.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø - via e-mail:	dn@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund - Skyttevej 4 - Vingsted - 7182 Bredsten	jkt@sportsfiskerforbundet.dk
Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N - via e-mail	info@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V - via e-mail:	natur@dof.dk
Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg - via e-mail	midt@sst.dk
Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg - via e-mail	post@aar.mim.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia - via e-mail	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand: Niels Barslund - via e-mail	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 sal, 1651 Kbh. V - via e-mail:	ae@aceraadet.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 Kbh. K - via e-mail	fbr@fbr.dk

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for husdyrbruget Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion med CHR. Nr. 40933. Ejendommen har CVR. Nr. 20861592. Carsten Klitgaard ønsker at udvide den nuværende mælkekvægsbesætning på 78 årskøer inkl. opdræt til 140 årskøer inkl. opdræt, svarende til en udvidelse fra 141,9 DE til 248,04 DE (præcisering af husdyrholdets størrelse og afvigelser fremgår af afsnit 4.1).

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny kviestald på 1373 m² i forlængelse af eksisterende kostald. Samtidig etableres der en ny gyllebeholder på 2400 m³.

Der er 4 naboer i umiddelbar nærhed, mens nærmeste samlede bebyggelse og byzone er Lemming ca. 500 m væk.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Inden etablering eller ændring af anlæg som fx stalde, afløb og anlæg til gødnings- opbevaring, skal der indgives anmeldelse til kommunen. Der skal ligeledes indgives anmeldelse, inden der foretages ændringer i dyrehold, drift eller udbringningsarealer. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i ovennævnte bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.3 GYLDIGHED

Godkendelsen skal normalt være gennemført og udnyttet inden to år fra dato for meddelelse af miljøgodkendelse jf. § 33 stk. 1 i husdyrloven. Med udnyttet menes, at ansøgt byggeri er opført og taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til ansøgt produktion.

Ansøger søger om at få et ekstra år til at gennemføre udvidelsen således at projektet vil være gennemført efter 3 år fra godkendelsens meddelelse. Dette er begrundet med følgende:

Byggeriet påbegyndes så snart miljøgodkendelse foreligger. Da der er tale om delvis selvbyggeri vil byggeprocessen strække sig over en forholdsvis lang periode, men forventes afsluttet 1. oktober 2010. Besætningen øges langsomt, da der kun ønskes anvendt egne kvier. Det vil derfor min. tage 2 år, efter stalden står klar, inden der er maksimal produktion.

Det er kommunens vurdering at fristen kan forlænges ned 1 år, da det tager lidt tid at opformere malkekvægs produktionen med eget opdræt. Derfor skal godkendelsen først være fuldt udnyttet inden for 3 år fra dato for meddelelse af miljøgodkendelse.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder ifølge § 33 stk. 2 den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 2. juni 2018. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

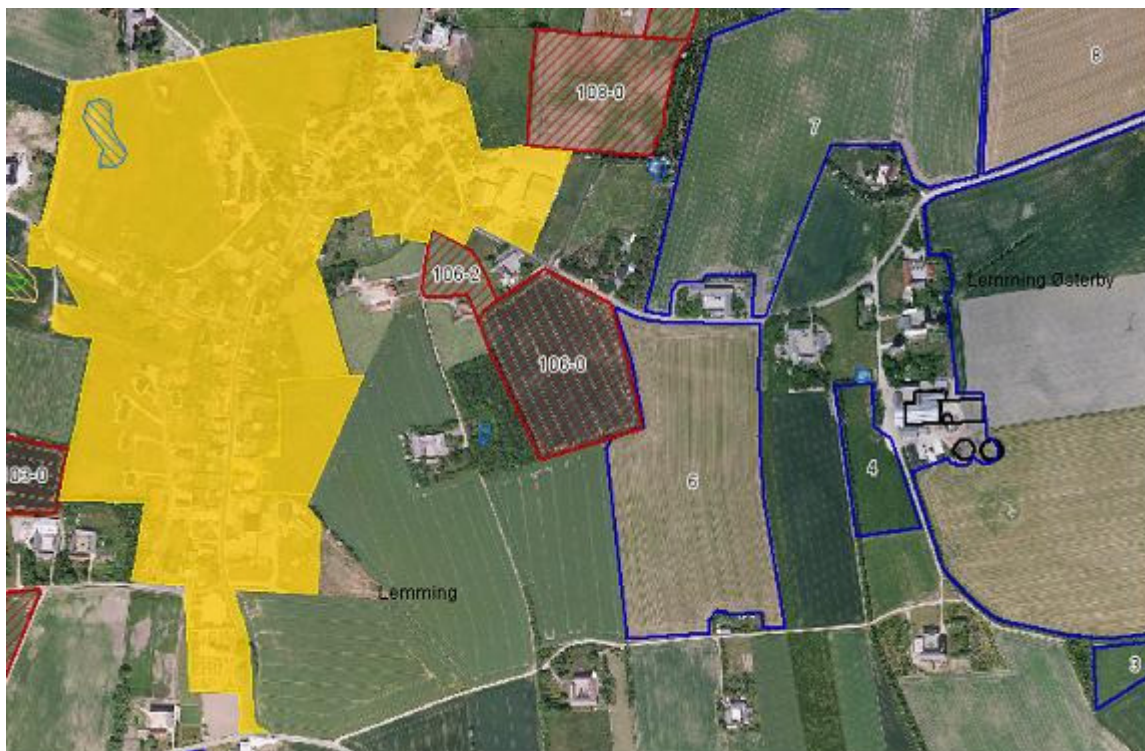
Husdyrbruget er placeret i landzone med 80,7 m til nærmeste beboelse fra den nye stald og 54 m fra den eksisterende kostald. Nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone er Lemming, som ligger ca. 500 m vest fra den eksisterende kostald. Den nye kviestald placeres i forlængelse af eksisterende kostald mod øst, og ligger i ansøgt drift længere væk fra nærmeste beboelse og samle bebyggelse end det eksisterende anlæg. Se figur 3.1.1 og bilag 1 for placering.

Alle afstandskrav er overholdt og fremgår af tabel 3.1.1.

Tabel 3.1.1 Afstandene fra den nye stald til nærmeste omgivelser i henhold til § 6 og § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Afstand i meter fra staldanlæg til:	Husdyrgødnings- bekendtgørelsens krav:	
	Meter	Meter
Beboelse på samme ejendom (§ 8)	30	15 meter
Nabobeboelse (§ 6)	75	50 meter
Samlet bebyggelse	500	100 meter
Byzone (§ 6)	500	300 meter
Lokalplanlagt område i landzone	500	300 meter
Eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde (§ 6)	>1000	50 meter
Naboskel (§ 8)	Ca. 50	30 meter
Ikke almene vandforsyningsanlæg (§ 8)	100	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg (§ 8)	1600	50 meter
Vandløb (herunder dræn og søer) (§ 8)	70 (dræn)	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej (§ 8)	60	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed (§ 8)	>1000	25 meter

Den nye gyllebeholder ligger længere væk fra alle de nævnte punkter i tabel 3.1.1 i forhold til stalden.

Figur 3.1.1 Husdyrbrugets placering i forhold til samlet bebyggelse og byzone.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der foretages ikke udvidelser og ændringer af anlægget, herunder stalde, gyllebeholdere og ensilageplads, som medfører forøget forurening, indenfor 50 m fra eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, eller område i landzone udlagt til boligformål. Kommunen vurderer, at afstandskravene i § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Kommunen vurderer, at de generelle afstandskrav til vej levnedsmiddelvirksomhed, vandløb og almene vandforsynings anlæg, i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, sø- å- og fortidsminde- beskyttelseslinjer. Anlægget ligger ligeledes uden for kirke- og skovbyggelinjer.

Derimod er området i kommuneplanen udpeget til særlig værdifuldt landbrugsområde.

Silkeborg Kommune vurderer samlet set, at der ikke vil forekomme generelle eller visuelle gener som følge af udvidelsen.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

3.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

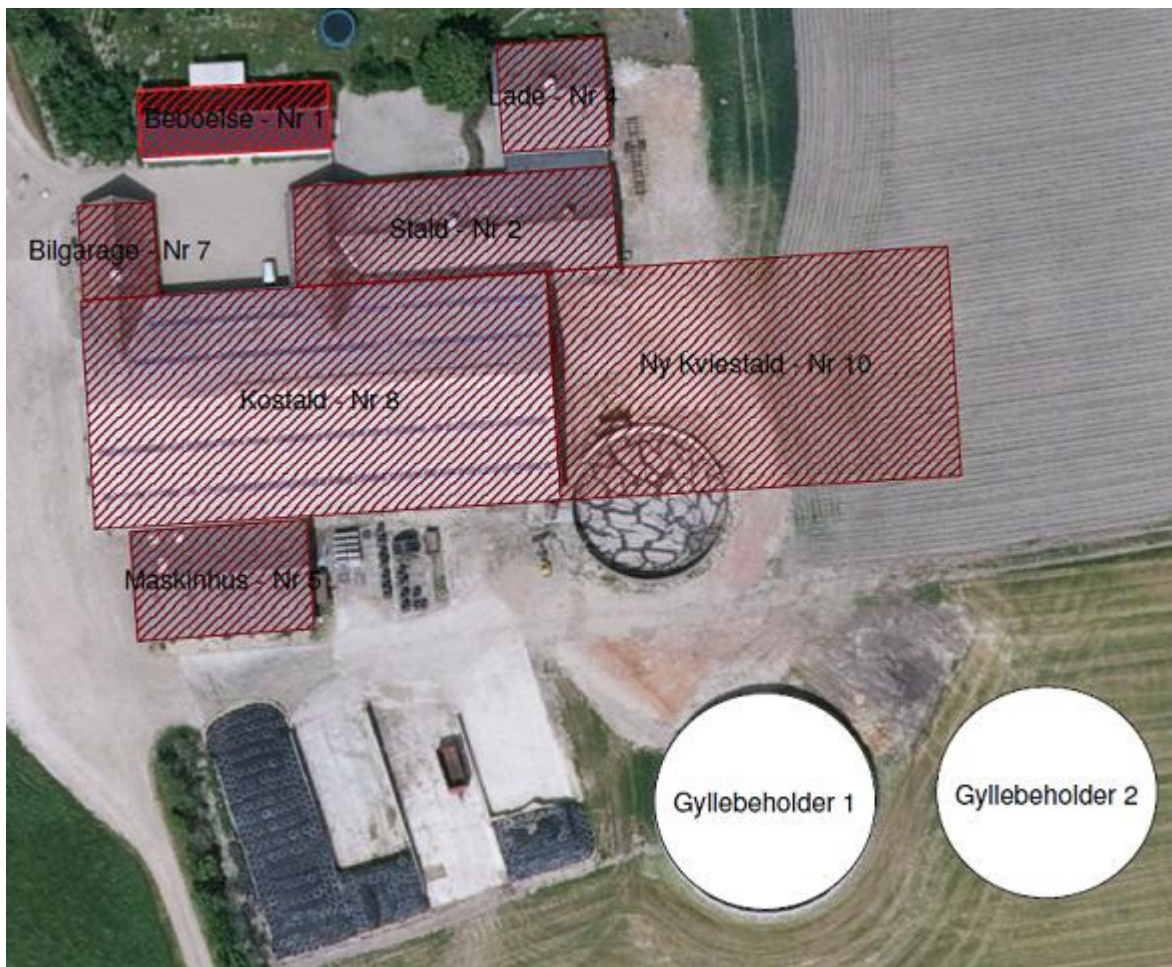
Der bliver i forbindelse med udvidelsen bygget en ny kviestald på 1373 m² og 9 m i højden i forlængelse af eksisterende kostald. Byggestil og byggematerialer bliver samme stil som eksisterende kostald. Hele produktionsanlægget kommer til at ligge samlet og fremstå som en samlet enhed. Grundet et lettere kuperet terrænet bliver den nye stald ikke så synlig i landskabet, da den bliver gravet ned i niveau med eksisterende stald.

Eksisterende stald til kalve og ungdyr bygges om fra dybstrøelse til sengestald med fast gulv og dræn. I forbindelse med udvidelsen etableres en ny gyllebeholder på 2400 m³ i umiddelbar tilknytning til eksisterende gyllebeholder.

Anlægget er ikke placeret indenfor eller i nær tilknytning til områder med landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier.

Tabel 3.2.1. Oversigt over alle produktionsbygninger på ejendommen i ansøgt drift. Bygningsnummer angiver placering på situationsplanen se bilag 1 og figur 3.2.1.

Driftsbygninger og anvendelse	Grundplan nudrift (m ²)	Grundplan ansøgt (m ²)	Bygningshøjde m	Taghældning grader	Bygningsmaterialer og farver
Bygning 2 stald til kvæg, kalve og goldkøer	496 (12,6mx39,36m)	496	5,5	20	Gråt eternit, gardin og svenskrøde stålplader.
Bygning 8 eks. Stald til kvæg	1456 (26mx56m)	1456	9	20	Grå eternit, rød teglstensmur.
Bygning 10 ny kvægstald	-	1373 (27,88m x 49,25m)	9	20	Gråt eternit, gardin og svenskrøde stålplader.
Bygning 3 garage	43 (3,36mx12,78m)	43	2,5	-	
Bygning 7 Garage	111 (8,9mx12,47m)	111	6,5	45	Grå eternit, rød teglstensmur
Bygning 4 maskinhus	161 (12,6mx12,78m)	161	5,5	20	Grå eternit, rød teglstensmur
Bygning 5 maskinhus	269 (12,6mx21,35m)	269	4,5	20	Grå eternit, rød teglstensmur
Gyllebeholder 1	2400 m ³ (Diam. 28m dyb. 4m)	2400 m ³ (Diam. 28m dyb. 4m)	-	-	Grå beton med søsten
Gyllebeholder 2	-	2400 m ³ (Diam. 28m dyb. 4m)	-	-	Grå beton med søsten
Gammel gyllebeholder	-	-	-	-	er nedlagt

Figur 3.2.1 viser alle produktions bygningerne samt gyllebeholdere. Forklaring på de forskellige bygninger fremgår af tabel 3.2.1. Bygning 1 er almindelig beboelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Placeringen af det nye byggeri er blandt andet bestemt af produktionen på ejendommen, hvor en sammenbygning med eksisterende bebyggelse er mest hensigtsmæssig.

Det ansøgte projekt og de eksisterende bygninger er beliggende i et bølget morænelandskab med spredte partier af småbakket dødisrelief. Der er få levende hegn og plantager, og man kan derfor se langt.

Ejendommen ligger i nærheden af nogle få andre ejendomme et stykke fra Lemming.

Der er ikke særegne kulturgeografiske mønstre i området som ødelægges ved byggeriet.

Landskabets visuelle sårbarhed er medium. Synligheden af det ansøgte er middel, idet det ikke placeres omkring et terrænmæssigt toppunkt. Der kan dog forventes stor kontrast mellem det ansøgte byggeri og landskabet idet der ikke er større beplantninger til at bløde overgangen mellem byggeri og landskab op.

Det ansøgte placeres i umiddelbar tilknytning med den øvrige eksisterende bebyggelse og bygningsmassen må siges at forblive holdt samlet, hvilket nedsætter den visuelle påvirkning af landskabet.

Der vurderes ikke at være andre oplagte - og bedre muligheder for placering af byggeriet i forhold til at nedsætte byggeriets visuelle påvirkning af landskabet.

Den visuelle påvirkning er allerede lav da der er beplantning langs vejen mod sydøst og naboen mod syd ikke kan se ejendommen se bilag 4.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området. Det vurderes samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til landskabet, samt rekreative og kulturhistoriske interesser.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Den eksisterende beplantning langs veje mod syd og sydøst skal bibeholdes og vedligeholdes.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen Østerbyvej 34 B, ønskes en udvidelse af malkekvægsproduktionen fra 78 årskøer inkl. opdræt til 140 årskøer inkl. opdræt. Den eksisterende kostald forlænges med en kviestald på 1373 m² mod øst. Kviestalden bliver en sengestald med præfabrikeret drænet gulv. I den eksisterende kostald etableres spalteskraber ovenpå spalterne, for at mindske ammoniakfordampningen.

Der ansøges om at udvide dyreholdet fra 141,79 DE til 248,04 DE i malkekøer med opdræt. Det ansøgte dyrehold fremgår af tabel 4.1.1. I nudrift er der 78 malkekøer, 65 kvier (6 måneder - kælvning) og 50 kalve (0-6 måneder).

Tabel 4.1.1 Den ansøgte produktion. Nr. angiver bygning som ses på figur 3.2.1.

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	DE
Malkeko, tung race Sengestald med spalter (ringkanaler)	Eksisterende løsdriftstald, Nr. 8.		124	165,49
Småkalve, tung race, dybstrøelse	Eksisterende område til småkalve, nr. 2.	0-6 mdr.	30	8,11
Tyrekalve, tung race, dybstrøelse	Eksisterende område til småkalve, nr. 2.	40-70 kg	70	1,37
Malkeko, tung race Dybstrøelse	Eksisterende område til goldkøer i eksisterende kalve og Kviestald nr. 2.		6	8,01
Kvier, tung race, sengestald m fast gulv og dræn i midten	Ombyg. af Eksisterende kalve og kviestald nr. 2.	6-12 mdr.	40	14,95
Køer, tung race, sengestald m fast gulv og dræn i midten	Ny kviestald - tilbygning til eksisterende kostald nr.10		10	13,35
Kvier, tung race, sengestald med fast gulv og dræn i midten	Ny kviestald - tilbygning til eksisterende kostald Nr. 10	12-24 mdr.	70	36,76
Dyreenheder i alt				248,04

Forudsætninger for produktionen:

- Mælkeydelsen er pt. 9800 kg EKM pr. årsko.
- Der er normalvis en jævn produktion over året.

Staldindretning:

- Kostalden er en spaltstald med ringkanaler, mens kviestalden bliver en sengestald med præfabrikerede drænedede gulve med skrabning.
- Under den eksisterende kostald er 439 m² gyllekanal som er 1,0 m dyb.
- Der pumpes gylle ud ca. én gang pr. måned á 1,5 time.
- Der malkes med malkerobotter.
- Alle vandkopper, slanger og samlinger er synligt placeret, så man nemt kan konstatere vandspil. Desuden holdes der løbende øje med vandforbrug.
- Der etableres skrabere i eksisterende kostald med spalter og ringkanaler for at mindske ammoniakfordampningen.
- Den eksisterende dybstrøelsesafdeling til goldkøer og kvieopdræt fra 6-12 mdr. laves om til sengestald med fast gulv og dræn således at det fremover kun er småkalve fra 0-6 mdr. og køer der er til aflastning (sygeafdeling), der går på dybstrøelse.
- Valg af stalssystem er sket ud fra en nøje afvejning mellem dyrevelfærd, miljø, arbejdsmiljø, økonomi og daglig drift. Hele projektet forudsætter, at dyrene har en høj sundhedsmæs-

sig status. Dyrevelfærd har sammen med miljømæssige konsekvenser været afgørende for valg af staldsystem.

Valget af gulvtype i den nye kviestald er blevet fast gulv med bort dræning af ajle. Dette system sikrer, at der fra stalden er et lavt tab af ammoniak. Systemet er beskrevet som BAT (se afsnit 8 for nærmere BAT forklaring).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For et kvægbrug kan der være en vis variation i antallet af dyr. Det skal dog understreges at miljøvurderingen er foretaget ud fra en besætning på 248,04 DE, dette er derfor det maksimale antal DE.

Kravet om BAT gælder både for eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en udvidelse. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at imødekomme BAT kravet. En mere uddybende BAT vurdering fremgår af afsnit 8 om BAT.

Kalve, kælvende køer, og syge dyr skal gå på dybstrøelse dette indrettes i den ene side af den gamle stald. Dybstrøelse anses for værende BAT til de pågældende dyretyper

Det vurderes at staldsystemet er rigelig belyst, og det vurderes at det er på niveau med BAT stald systemet for kvæg. For yderligere uddybning og vurdering se afsnit 8 om BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag. Fremtidige drifts-, bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Silkeborg Kommune.
- ❖ Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.
- ❖ Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften
- ❖ Der skal etableres skraber oven på spalterne i den eksisterende kostald.
- ❖ Skrabeanlæg i staldbygningerne skal som minimum køre hver anden time i dagtimerne og mindst 10 gange i døgnnet.
- ❖ På et husdyrbrug kan der være visse mindre udsving i antallet af dyreenheder, dette kan tillades, dog må det maksimale tilladte dyrehold på 248,04 DE (beregningsgrundlag august 2009) aldrig overskrides, da dette ligger til grund for kommunens vurderinger

- ❖ Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.

4.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldene er med naturlig ventilation, hvorfor en rensning af afgangsluften fra stalden ikke er mulig. Der er gardiner i både den eksisterende og den ny tilbygning, som styres automatisk af en vejrstation.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at når der er tale om naturlig ventilation giver det ikke anledning til gener for de omkringboende. Naturlig ventilation er ifølge BREF-dokumentet bedst tilgængelig teknologi i kvægstalde.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår

4.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriftens forbrug af foderstoffer til køer og opdræt er ca. 150 tons pr. år efter udvidelsen. Forbruget stiger ca. 50 % i forhold til før. Alt grovfoder, korn og halm produceres på ejet eller forpagtet areal.

Der tages analyser af alt grovfoder og der udarbejdes foderplaner i samarbejde med foderkonsulent efter de nyeste normer og viden på området. Der er i den anledning særlig opmærksomhed på fosfor- og råproteinindholdet i foderet som søges minimeret mest muligt, dog naturligvis under hensyntagen til dyrenes velfærd og produktion. Der laves endagsfoderkontrol.

Cirka 2/3 del af foderet er grovfoder og produceret på ejendommens arealer. Al ensilage opbevares i plansiloer med fast bund og fald mod afløb. Afløbet leder til særskilt fortank, hvorfra det pumpes i gyllebeholder. Risikoen for forurening som følge af ensilagespild og utilsigtet saftafgivelse er således minimeret.

Indkøbt foder opbevares i den ene ende af stalden, hvor et område er indrettet til blanding af fuld-foder

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der laves løbende analyser af foderet for at optimere fodringen for at undgå spild og overforbrug af fosfor og råprotein. Den almindelige foderoptimering anses for værende tilstrækkelig BAT tiltag.

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlige øget påvirkning af omgivelserne. For yderligere oplysninger henvises der til afsnit 4.4 om ensilage

For yderligere uddybning og vurdering af BAT indenfor fodring henvises til afsnit 8 om BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

4.4 ENSILAGE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der bliver maksimalt opbevaret 3500 m³ ensilage pr år. Ensilagen opbevares i eksisterende køresilo. Hver silo har en størrelse på ca. 260 m², der er i alt 4, det betyder at der er silo plads på ca. 1040 m². Da der er tilstrækkelige plads i eksisterende køresilo, vil der ikke blive opbevaret ensilage i markstakke. Køresiloerne er med fast bund og fald mod afløb. Afløbet leder til særskilt fortank, hvorfra det pumpes i gyllebeholder. Risikoen for forurening som følge af ensilagespild og utilsigtet saftafgivelse er således minimeret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det eksisterende siloanlæg er stort nok til at indeholde den øgede mængde ensilage, der følger af udvidelsen. Der bliver også foderoplæg i den ene ende af den nye stald, hvilket betyder at der er rigelig opbevaringsplads til foderet.

Alt overfladevand fra ensilagepladsen afledes via fortank til gyllebeholderen således at ensilage saft ikke siver ned i jorden. Det er kommunens vurdering, at oplæring og behandling af ensilage ikke vil påvirke miljøet eller omkringboende under overholdelse af nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Ensilagen skal overdækkes med plastik eller lignende, for at forhindre lugtgener.

4.5 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energiforbrug

Elektricitet anvendes til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 60.000 kWh til 100.000 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 67 %. Da der anvendes varmegenvinding fra varmen i mælken til opvarmning af vand og stuehus, bliver der ikke anvendt fyringsolie.

Vandforbrug

Stalden forsynes af vand fra Lemming vandværk. Der forbruges pt. 3000 m³ årligt til drikkevand i kvægbesætningen og rengøring i produktionsanlægget. Efter udvidelsen vil forbruget være øget til 4067 m³ årligt, se bilag 10. Der er altid fokus på at begrænse vand- og elforbrug, hvor det er praktisk muligt

Blandt andet er der årlig kontrol af varmepumpe, der laver isvand til køling af mælken.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Energi- og vandforbruget bør følges løbende, og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers egen interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor Silkeborg Kommune antager, at der ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt.

For at kunne vurdere forbruget skal det kunne sammenlignes med de tidligere års forbrug, for at se om forbruget har været stigende. Det er derfor nødvendigt at lave registreringer af forbruget. Månedlige registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

Det kan desuden anbefales at der opsættes bimåler til de forskellige staldafsnit sådan at forbruget kan monitoreres i de forskellige staldafsnit.

El-forbrug

Ifølge normtal fra EnergiMidt må elforbruget helst ikke overstige 850 - 900 kWh/ko. Ved 124 malkekøer giver det et estimeret forbrug på 105.400 – 111.600 kWh/år. Elforbruget der er blevet estimeret af ansøger for den ansøgte besætning, ligger tæt på den nedre grænse. Kommunen vurderer derfor at det estimerede energi forbrug ligger på et fornuftigt leje.

Mælkekøleanlæg er interessant i energispareøjemed, da køleanlæg i gennemsnit bruger 15 % af det totale energiforbrug hos en mælkeproducent, og driftsbesparelserne kan være betydelige. Det er derfor vigtigt at få eftersat anlægget så det altid kører energimæssigt optimalt.

Elforbruget bør altid følges og søges nedbragt.

Vand-forbrug

Ifølge normtal fra Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold mv. er vandforbruget på ca. 33 m³/år pr. ko, 5,7 m³/år pr. opdræt og 9,1 m³/år pr. slagtekalv. Det giver et vandforbrug på ca. 4913 m³/år. Ansøger har stort set estimeret det samme vandforbrug. Derfor vurderes det, at det estimerede vandforbrug ligger på et fornuftigt leje. Dog skal vandingsanlægget altid efterses, så der ikke opstår lækager, og bl.a. drikkekopper skal løbende efterses og kontrolleres for utætheder.

Samlet set vurderer kommunen, at det estimerede forbrug er rimeligt, det ligger inden for de normaltal, der kan udregnes efter anbefalinger fra landbruget og EnergiMidt.

For uddybning og vurdering af BAT indenfor vand og energi henvises til afsnit 8 om BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller energikonsulent mindst hvert 4. år, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der

skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal på forlangende indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.

- ❖ Mælkekøleanlægget skal kontrolleres 1 gang årligt og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt
- ❖ Vandforbruget skal registreres på hovedmåleren mindst 1 gang om måneden og indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug.
- ❖ El-forbruget skal registreres løbende på hovedmåleren, mindst 1 gang om måneden, forbruget skal indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Eller også skal ejendommen være tilmeldt en ordning hvor der løbende og automatisk opsamles oplysninger om elforbruget.

4.6 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Oversigtskort med angivelse af afløbsforhold for ejendommen findes som bilag 3.

Spildevand fra produktionen udgøres af vand fra mælkerum, vand fra rengøring af stalde og vand fra vaskepladsen. Mængden af spildevand øges ikke væsentligt efter udvidelsen. Spildevandet samt overfladevand fra ensilageplads ledes til gyllebeholder. Alt tagvand føres i nudrift til eksisterende dræn i lukkede ledninger. Efter udvidelsen laves faskine hvor overfladevand fra tag overflader ledes til, så det siver langsomt ud.

Påfyldning og rengøring af sprøjte forgår på plads ved staldene lige der hvor den nye bygges sammen med den gamle. Alt spild ledes via gyllekanal systemet til gyllebeholderne. Påfyldning sker fra vandtank, der er placeret på et højere niveau, så vand fra sprøjten ikke kan løbe baglæns. Desuden er påfyldningsslangen ikke nedsænket i sprøjten og kommer derfor ikke i berøring med sprøjteværskan. Desuden er påfyldningstankens volumen mindre end sprøjtes volumen, således kan sprøjten ikke fyldes helt og derved ikke løbe over.

I ansøgt drift ledes ca. 840 m³/år regnvand og andet fra ca. 1554 m² befæstede arealer ved ensilagepladsen og over til stald nr. 8 til gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Stuehuset har afløb til offentligspildevandsanlæg.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Rengøringsvand fra rengøring i stalde og mælkerumsvand ledes til gyllesystem. Dette er i henhold til gældende lovgivning. Spildevandsmængden forventes, at være indregnet i normtallene for gødningsmængder. Lige som der er indregnet standardmængder af regnvand til gyllebeholder.

Kommunen vurderer, at opbevaringskapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift, for yderligere oplysninger henvises til afsnit 5 om gødningsproduktion.

Vand og saft fra ensilagesiloen er beskrevet og vurderet i afsnit 4.4 om ensilage.

Kommunen vurderer at det spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

Afledning af vand fra tagfladerne sker i nudrift via lukkede ledninger til dræn på marken. Dette ændres i ansøgt drift, og der laves en faskine hvortil alt tagvand ledes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår til spildevands- og regnvandsforholdene på ejendommen.

- ❖ Der skal etableres faskine hvor vandet fra tagfladerne skal ledes hen. Planer for faskinen med bl.a. placering og dimension skal indsendes til kommunen inden den etableres og senest 2 måneder efter godkendelsesdatoen.

4.7 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Pesticidemballage afleveres på Modtagepladsen for farligt affald.

Spildolie og oliefilter opbevares i plasttønder og bortskaffes igennem Modtagepladsen for farligt affald.

Lysstofrør afleveres samme sted.

Brændbart affald vil blive opsamlet i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Døde dyr skal afhentes af DAKA, de pakkes forsvarligt ind i plastik og placeres under presenning bagved staldene, i hjørnet ved kostalden (byg. nr. 8) og maskinhuset (byg. nr. 5), se bilag 1. Døde dyr meldes til DAKA umiddelbart efter at de er døde og afhentes så hurtigt som muligt. De gældende regler på området overholdes.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og medicinrester samt kanyler afleveres til apotek, eller dyrlægen tager med retur efter endt medicinering. Opbevares i separat rum i bygning 5 (se bilag 1).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal alt affald fra ejendommen bortskaffes i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ. De gældende affaldsregulativer kan findes på kommunens hjemmeside. www.silkeborgkommune.dk

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som ”særligt affald” og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

4.8 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er to dieselolietanke á 1330 l på bedriften. De er placeret i maskinhuset på fast gulv uden afløb. Begge tanke er nye tanke fra 2009. Placering i bygning 5, se bilag 1.

Såsåed og gødning opbevares også i maskinhuset. Planteværnsmidler og kemikalier opbevares i låst kummefryser ligeledes i maskinhuset (bygning 5).

Rengøringsmidler opbevares i forbindelse med malkerummet, hvor der er afløb og opsamling til gyllebeholder, således at utilsigtet spild løber i gyllebeholder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I nudrift og ansøgt drift opbevares pesticider i aflåst kummefryser på ejendommen.

Der er to helt nye diesel olietanke, der står på fastbund, uden afløb.

Silkeborg Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af kemikalier m.v. vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende regler og nedenstående vilkår overholdes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4.9 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er udarbejdet en beredskabsplan (bilag 9), der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer:

- ❖ Brand.
- ❖ Udslip af gylle ved pumpning, defekte rørforbindelser, brud på gyllebeholder ved påkørsel eller materialetræthed, ved sabotage m.v.
- ❖ Udslip og spild af kemikalier eller olie.

- ❖ Spild af pesticider og sprøjtevæske ved opbevaring, håndtering eller fejlbetjening af sprøjteudstyr.
- ❖ Strømsvigt, hvorved bl.a. staldventilationen standser.

Minimering af gene og forurening ved uheld:

Sker der uheld vil alarmcentralen straks blive kontaktet, hvis dette kræves. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet.

For at minimere omfanget af eventuelle uheld, vil der blive ophængt vejledning om hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

Beredskabsplanen findes i Arlagården mappen på kontoret ved malkerobotten og i mappe i stuehusets kontor.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det kan ikke undgås, at der sker uheld på et landbrug med flere medarbejdere. Det er derfor vigtigt, at der udarbejdes en beredskabsplan, hvor i handleplaner er gennemtænkt og beskrevet, hvis uheldet skulle være ude.

Beredskabsplanen anses for at være fyldestgørende og dækker de tænkelige uheld der kan forekomme på et kvægbrug.

Såfremt nedenstående vilkår og gældende lovgivning overholdes, herunder arbejdstilsynets regler, vurderes det, at ejendommen sikres i et rimeligt omfang mod driftsforstyrrelser og uheld.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Beredskabsplanen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Den driftsansvarlige skal løbende sikre sig, at husdyrbrugets medarbejdere er bekendt med gældende regler - herunder beredskabsplanen - og overholder dem i praksis.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved nudriften produceres 12.556,76 kg kvælstof og 2207 kg fosfor. Produktionen i ansøgt drift fremgår af tabel 5.1.1. I ansøgt drift afsættes der husdyrgødning til Allan Jensen, Lemming Vesterbyvej 38, 8632 Lemming.

Tabel 5.1.1 Tabellen viser de forskellige gødningstyper der indgår i produktionen, hvor meget der afsættes og modtages, indholdet af kvælstof og fosfor i disse samt udnyttelsesprocenten og hvor mange DE gødningen ca. stammer fra.

GØDNINGSTYPE	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Gylle	20.695 kg N	3601 kg P	70 %	230,6
Dybstrøelse	1760 kg N	251 kg P	45 %	17,5
Afsat husdyrgødning (kvæggylle)	- 4677 kg N	- 796 kg P	70 %	- 46,0
I alt til rådighed	17.778 kg N	3056 kg P		202,1

Der dyrkes i alt 157,8 ha. 120,9 ha er ejede/forpagtede arealer og 33,8 ha er aftalearealer, oversigt over alle arealerne ses på bilag 7.

Ca. 51,6 ha af de ejede/forpagtede arealer er forpagtede, forpagterne fremgår herunder:

Børge Pedersen, Østerbyvej 31, 8632 Lemming.

Sten Møllebjerg, Østerbyvej 40, 8632 Lemming.

Mogens Dam, Lemmingvej 39, 8632 Lemming.

Forpagtningsaftalerne fremgår af bilag 11, 12 og 13.

Ifølge gødningsregnskabet i IT ansøgningssystemet er den totale mængde kvælstof, der vil blive udbragt på egne arealer i alt på ca. 18 tons N, hvoraf ca. 1,7 tons N udspredes i form af dybstrøelse (udnyttelseskrav 45 %). Der udbringes ca. 3050 kg P/år på ejede- og forpagtede arealer. se tabel 5.1.1.

Der udspredes gylle med et husdyrtryk på 1,67 DE/ha på egne marker. Aftalearealerne modtager 1,38 DE/ha.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøger producere i ansøgt drift kvæggylle svarende til 248,04 DE, heraf afsættes 51 DE til aftalearealerne. Der udbringes i alt husdyrgødning svarende til ca. 197,04 DE på 120,92 ha ejede og forpagtede arealer. Det giver et gennemsnitligt husdyrtryk på 1,63 DE/ha, hvilket betyder at det generelle harmonikrav er overholdt på ejede og forpagtede arealer. Den resterende gylle afsættes til aftalearealer.

Der er ikke arealer uden for kommunegrænsen tilknyttet produktionen

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 3535 m³.

Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene. Ekstra tillægning til beholder fra befæstet areal og ved nedbør er beregnet til 1320 m³. Det samlede årlige behov for opbevaring er således ca. 4855 m³.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 5293 m³, hvilket svarer til ca. 13 måneders opbevaring. Lagerregnskab for husdyrgødning findes på bilag 5.

Tabel 5.2.1 oversigt over eksisterende og ansøgt gyllebeholdere.

Opbevaringslager	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-System fra beholder til gyllevogn
gyllebeholder 1	1	2004	2400	Flydelag	Integreret pumpe på gyllevogn
gyllebeholder 2	2	2010	2400	Flydelag	Integreret pumpe på gyllevogn
Gyllekanaler under eks. stald		2003	493		
I alt			5293		

På ejendommen er der i ansøgt drift to gyllebeholdere med en samlet opbevaringskapacitet i gyllebeholderne på ca. 4800 m³, placering ses på bilag 1. Udover dette, er der opbevaringskapacitet i gyllekanalerne på 493.

Der føres lovpligtig logbog over flydelag.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge lovgivningen skal husdyrbrug, der oplagrer husdyrgødning, have opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med gældende regler herfor. Udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold skal opfylde kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der være minimum 9 måneders opbevarings kapacitet.

På ejendommen er der i den nuværende produktion en gyllebeholder (se tabel 5.2.1) med en opbevaringskapacitet på ca. 2400 m³. Der er ansøgt om at opføre en ny beholder i forbindelse med den eksisterende på ca. 2400 m³. Dermed er der opbevaringskapacitet til ca. 13 måneders produktion, hvilket er tilstrækkeligt (gødningsregnskab se bilag 5).

Der er ikke fast overdækning på gyllebeholderne. Der er almindeligvis ikke problemer med flydelag på kvæggylle på denne ejendom. Gældende lovgivning stiller krav om et flydelag, og det skal

derfor etableres og vedligeholdes efterfølgende, hvis gyllen ikke danner et naturligt flydelag. Snittet halm kan evt. sikrer et tæt flydelag. Men da dybstrøelsen fra kalvene og goldkørner bliver lagt i gyllebeholderen når det ikke køres direkte ud, forventes der ikke at blive problemer med flydelaget på den pågældende ejendom. Der føres lovpligtig logbog over flydelaget. Gyllebeholdernes placering ses på bilag 1.

Gylle suges op fra udsprederen/transportvognen. Der er ikke fastmonterede pumper ved nogen af beholderne.

Beholderen kontrolleres for styrke og tæthed mindst hvert 10 ende år og næste gang for den eksisterende beholder er i år 2016.

Den eksisterende beholder er placeret ca. syd for de eksisterende stalde og den nye beholder placeres umiddelbart øst for den eksisterende beholder. Beholderne ligger begge inden for 300 m til den nærmeste nabo, men da det er et kvægbrug uden problemer med flydelaget, er der ikke krav om overdækning i henhold til § 16 stk. 4 i Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Der er ingen dræn, grøfter eller vandløb, samt boringer nærmere end 25 m fra gyllebeholderen, se tabel 3.1.1. Beholderne er ikke placeret på områder med hældninger.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stille vilkår der forebygger skader ved uheld eksempelvis jordvold, da evt. spild vil blive opsamlet på påfyldningspladen og ledt tilbage til gyllebeholderen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke vilkår til drift og egenkontrol.

5.3 GYLLEFORSURING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen gylleforsuring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For nærmere beskrivelse se afsnit 8 om BAT.

5.4 GYLLESEPARERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Gyllen separeres ikke.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ingen krav herom

5.5 GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen gyllekøling

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ingen krav herom.

5.6 FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres årligt ca. 156 tons dybstrøelse. Der muges ud ca. hver 14. dag for at undgå fluer i sommerperioden. Dybstrøelse fra kalvebokse mm. fyldes i gyllebeholder, når det muges ud og er med til at give et godt flydelag her.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I nudrift liggendes dybstrøelsen i markstak. I ansøgt drift produceres der 156 m³ dybstrøelse hvoraf 65 % køres direkte ud. Dvs. at der tilledes ca. 91 m³ til gyllebeholderen, hvilket hjælper til med at give et godt og solidt flydelag. Dybstrøelse lægges derfor ikke i markstak i ansøgt drift. Det anses som værende en væsentlig forbedring.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke vilkår til drift og egenkontrol.

- ❖ Dybstrøelsen der ikke bringes direkte ud tilføres gyllebeholderen.

5.7 ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning som f.eks. slam på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at bedriften ikke kan modtage anden organisk gødning da der er sat vilkår om maksimal fosforoverskud.

VILKÅR

Kommunen har stillet følgende vilkår til drift og egenkontrol.

- ❖ Der kan ikke modtages anden organisk gødning end husdyrgødning.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra stald og lager nudriften er 1344 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 1878 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 534 kg kvælstof pr. år.

I en afstand på ca. 895 m sydøst for anlægget er der et område beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven, (en A-målsat mose). Nærmeste Natura 2000 område, som er EF-habitatområde nr. 45 Gudenåen og Gjærn Bakker, ligger over 6 km fra anlægget.

Kort med nærtliggende naturområder ses af bilag 8.

Der er lavet en udregning vedr. ammoniakafsætning på den A-målsat mose (tabel 6.1.1), beregningspunkt ses af figur 6.1.1.

Figur 6.1.1 den røde pil indikerer hvor udregningen vedr. ammoniakdeposition er foretaget. resultatet ses i tabel 6.1.1.

Tabel 6.1.1. Ammoniak deposition i naturpunktet vist i figur 6.1.1, der er to beregninger til det samme punkt.

	Naturpunkt nr.	Naturpunkt nr.
	28572	28576
Afsætning (mer-emission)	0,0	0,0
Maks. tilladt afs.	0,7	0,7
Overskridelse	0,0	0,0
Afsætning i alt	0,1218	0,1218

Det nærmeste naturområde, der er beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er to større overdrev, som ligger i en afstand på ca. 1,5 km vest og sydvest for anlægget nær Lemming.

Der er i husdyrgodkendelse.dk ikke foretaget beregning af ammoniak depositionen på områderne da de ligger længer væk fra anlægget end mosen og depositionen derfor må forventes at være endnu mindre end til mosen og tæt på 0 kg N pr. ha pr år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Fra stald og lager sker der et luftbåret tab af kvælstof i form af fordampning af ammoniak. En del af den fordampede ammoniak falder ned i kort afstand fra kilden, hvilket kan forringe kvaliteten af skove og naturområder.

Der gælder for ændringer og udvidelser som er indsendt i 2008 at ammoniakfordampningen skal reducere med 20 % i forhold til et reference tal for ammoniakfordampning fra stald og lager jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

På Østerbyvej 34B foretages der ikke renovering af den eksisterende stald, dog indsættes der skrabere ovenpå spalterne. Reduktionskravet gælder derfor kun på ændringen/udvidelsen af dyrene i stalden. Derimod gælder reduktionskravet på hele den ny opførte stald og den nye gyllebeholder.

Det maksimalt accepterede ammoniaktab fra stald og lager er ifølge beregningerne i ansøgningssystemet er 1929 kg N/år. Med de tiltag der er lavet for den nyes stald og den eksisterende, er tabet fra stald og lager 1879 kg N/år i ansøgt drift og det samlede ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med ca. 50 kg N mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet.

Silkeborg Kommune vurderer at husdyrbruget opfylder det generelle reduktionskrav på 20 % med hensyn til ammoniakfordampning i forhold til referencestaldsystemet. De ”overskydende” 50 kg N reduktion i ammoniakfordampning vurderes som frivillige i forhold til en eventuel senere udvidelse.

Ammoniakemission fra stald og lager:

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hh.t. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra stald og lager bliver i alt 1878,76 kg N/år i ansøgt drift, hvilket er en meremission på 534,36 kg N/år.

Figur 6.1.2 § 3 beskyttede naturområder inden 300 meter (den inderste ring) og 1000 meter (den yderste ring). Lyserød: mose, blå: sø, grøn: eng, gul: udspretningsarealer. Se også bilag 8.

De beskyttede naturområder omkring ejendommen er vist på figur 6.1.2. Kommunen har foretaget en konkret vurdering af projektets påvirkning af omkringliggende natur.

Anlæggets påvirkning af beskyttet natur

Naturområder 0-300 m fra anlægget

Umiddelbart vest for ejendommen ligger et lille vandhul. Vandhullet er dækket af liden andemad og det forventes ikke at være begrænset af kvælstof. Naturindholdet vurderes at være lavt og udvidelsen vil ikke påvirke vandhullets tilstand væsentligt.

Naturområder 300-1000 m fra anlægget

Gammelmose (Lok. nr. 1606-04-mo) og Nørremose (lok. nr. 1606-10-mo). Moserne ligger ca. 750 meter øst for husdyrbruget. Moserne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som medfører et generelt forbud mod at ændre i arealernes tilstand. Nørremose er A-målsat i Kommuneplan 2009 og indeholder flere kvælstoffølsomme arter. Gammelmose er mindre værdifuld.

Ansøger oplyser, at der er en total deposition af ammoniak fra stald og lager i ansøgt drift på 0,15 kg N/ha/år og ifølge kommunens beregninger er der en merafsætning på moserne på under 0,05 kg N/ha/år.

Udvidelsen vil på grund af den lille merafsætning ikke medføre ændringer i naturtilstanden i moserne. Det er derfor kommunens vurdering at udvidelsen ikke vil påvirke moserne negativt.

Vandhuller

Der ligger en del § 3-beskyttede vandhuller i en afstand på 300-1000 meter fra husdyrbruget. De er alle omgivet af intensivt dyrkede arealer. Vandhullerne forventes at have et meget begrænset naturindhold, og de vil i nogen grad være påvirkede med næringsstoffer fra de omkringliggende landbrugsarealer.

Ammoniakfordampningen fra udvidelsen vil efter kommunens vurdering ikke medføre en ændring af tilstanden for disse vandhuller. Effekten fra udspretningsarealerne på vandhullerne beskrives senere.

§ 7 beskyttet natur

De nærmeste naturområder, der er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug, er to større overdrev, som ligger i en afstand på ca. 1,5 km vest og sydvest for anlægget nær Lemming.

Der er i ansøgningen ikke foretaget beregning af ammoniakdepositionen på områderne. Da overdrevene ligger længere væk fra anlægget end moserne, forventes ammoniakdepositionen at være mindre end på moserne og tæt på 0 kg N/ha/år. Udvidelsen vil således ikke påvirke overdrevene væsentligt.

Internationale beskyttelsesområder

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde EF-habitatområde nr. 45 Gudenåen og Gjærn Bakker ligger mere end 6 km væk. På grund af den store afstand til habitatområdet vil udvidelsen ikke medføre negative konsekvenser for området.

Natur på eller nær udbringningsarealer

På mark 111-0, 104, 14 og 4 er der enten små vandhuller på marken eller grænsende op til, ingen af disse vandhuller anses for værende med særligt naturindhold. Det er derfor kommunens vurdering at udspretning af husdyrgødning på markerne ikke vil påvirke disse små vandhuller væsentligt, da de i forvejen er næringsstofbelastede og der er etableret 2 m dyrkningsfri bræmmer, og der er ingen stærkt skrånende områder på udspretningsarealerne ned mod vandhullerne.

Nogen af udspretningsarealerne ligger inden for bufferzoner til § 7 beskyttet natur (overdrev), det drejer sig om markerne 101-0, 120-0, 103-0, 111-0 (aftalearealer), 5 og 10 (ejede/forpagtede arealer) på bilag 7. På disse skal udbringning af flydende husdyrgødning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 ske ved nedfældning på sort jord og græs.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udspretningsarealer, som fremgår af Bilag 7.
- ❖ De generelle lovkrav for udbringning af flydende husdyrgødning inden for bufferzoner omkring de såkaldte § 7 naturarealer skal overholdes.

6.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige områdetyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse inden for hver type. I figur 6.2.1 ses bl.a. hvilke konkrete beboelser, det drejer sig om.

Figur 6.2.1 Rød cirkel angiver nærmeste nabo og gul cirkel angiver nærmeste punkt i byzone samt samlet bebyggelse.

Dyreholdet til beregning af ammoniakfordampningen anvendes ligeledes til beregning af lugtemissionen, se tabel 4.1.1.

Tabel 6.2.1 Viser gene afstanden fra stalde til byzone, samlet bebyggelse og enkeltboliger. Tallene i tabellen stammer fra it-ansøgningssystemet.

OMRÅDETYPE	Lovens krav- minimum afstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand (m)
Byzone / Sommerhusområde	218	Ca. 500
Samlet bebyggelse	134	Ca. 500
Enkelt bolig	69	80

Lugtgenerafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Al gylle vil blive nedfældet på sortjord, og hvor det er praktisk muligt på græsmarkerne for at minimere lugtgenerne mest mulig.

Kort og afstande til omboende mv. er beskrevet under afsnit ” 3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold”

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lugtens udbredelse i nærområdet, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Ved vurdering af lugt ses der på lugtemissionen i ansøgt drift. Geneafstande for stalde beregnes også ud fra staldenes placering i forhold til andre husdyrbrug inden for 100 meter til nærmeste enkeltbolig og 300 m til samlet bebyggelse og byzone.

Hvis der er andre husdyrbrug over 75 DE, der ligger inden for 100 meter fra den samme nabo (enkeltbeboelse) eller indenfor 300 meter fra samlet bebyggelse, lokalplanlagt område i landzone eller byzone, medregnes lugtbidraget fra disse husdyrbrug. Dette er ikke tilfældet i denne sag.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser/bebyggelser indenfor de i tabel 6.2.1 nævnte 3 typer er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Gyllebeholderne skal være med det lovpligtige intakte flydelag, der næsten lige så effektivt stopper for lugtafgivelse som fast overdækning. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderen ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Dog nedfælles gylle på sort jord og græs hvilket minimerer lugtgenen. Det opfordres til godt landmandskab i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. F.eks. er information af naboer i forbindelse med udbringning en

rigtig god idé og forhindre mange uoverensstemmelser. Informationen kan bl.a. ske ved opslag i lokal dagligvarebutik, sedler i postkasser eller sms service.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der er tegnet abonnement med skadedyrs firmaet Kiltin, som regelmæssigt efterser skadedyrsstationer.

Fluegener

Der foretages forebyggende bekæmpelse af fluer, i perioden april til oktober, ved hver 14. dag at udstrø Neporex i dybstrøelsen. Desuden muges der ud ved småkalve hver 14. dag i sommerperioden for at undgå fluer.

Rottebekæmpelse

Der er tegnet abonnement med skadedyrs firmaet Kiltin, som regelmæssigt efterser skadedyrsstationer.

Desuden følges de forebyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet ”Arlagården. Skadedyrbekæmpelsen kontrolleres og evalueres i den forbindelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Silkeborg Kommune vurderer, at der kan være en risiko for opformering af fluer og andre skadedyr. Det er derfor vigtigt at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af fluer.

Denne lille stueflue kan sprede sig op til 1 km fra udklækningsstedet, men plagen er dog størst inden for en lille halv kilometer. Ejeren af husdyrbruget har pligt til at bekæmpe fluer, og den grundlæggende kendsgerning er:

Et husdyrbrug kan ikke producere fluer, hvis larverne ikke kan finde føde dvs. frisk, fugtig gødning.

Den vigtigste forholdsregel er derfor, at holde husdyrbruget ren for gødning. Da tiden fra æg til fuldvoksen larve varer ca. 3 uger, kan der ved hyppig rengøring forebygges fluegener.

Den fast gødning ligges i gyllebeholderen og der stilles derfor ikke vilkår om overdækning af dette.

Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Såfremt der efter Silkeborg Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Silkeborg Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
- ❖ Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre, og stalde og fodringsanlæg holdes rene og arealerne rundt om husdyrbruget skal holdes rene for ensilage, husdyrgødning m.v.
- ❖ Der skal mindst en gang om året foretages hovedrengøring af stalde og staldinventar med henblik på at højne den generelle staldhygiejne.
- ❖ Der skal bekæmpes fluer med kemisk bekæmpelse, og der skal føres journal over hvornår der sker bekæmpelse, denne skal kunne indsendes til kommunen på forlangende eller fremvises ved tilsyn.

6.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre at antallet af transporter øges fra ca. 359 til 519 årligt, det svarer til gennemsnitligt 10 ugentlige transporter. Der afhentes mælk hver anden dag svarende til ca. 183 transporter, mens der bliver ca. 124 transporter af foder, heraf 100 med grovfoder. Heraf er max. en tredjedel på offentlig vej. Der bliver ca. 200 transporter af gylle. Det hele fremgår af tabel 6.4.1. Al gyllekørsel foregår så hensynsfuldt som muligt og altid udenom byerne Lemming og Serup. De primære transportveje fremgår af bilag 6.

Tabel 6.4.1 antal transporter i nudrift og ansøgt drift med ca. tidsangivelser.

ART	Tidsrum	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse
Levende dyr	6.30	6	6
Døde dyr	Dagtimerne	4	6
Indkøbt foder	Dagtimerne	12	24
Grovfoder	10.00 -24.00	50	100
Olie	Dagtimerne	4	4
Gylle	Dagtimerne	100	200
Mælk	Hele døgnet	183	183
I alt		359	519

Ejendommen er ikke beliggende i et tæt beboet område og der er ca. 500 meter til Lemming by. Nuværende til- og frakørselsveje fra ejendommen og ud til Østerbyvej vil ikke blive ændret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det samlede antal transporter til og fra produktions anlægget øges med ca. 44 % i forbindelse med projektets gennemførelse. Det er hovedsagligt antallet af fodertransporter og gylletransporter der stiger, tabel 6.4.1. Næsten alle transporter foregår i dagtimerne, men levering af grovfoder og afhentning af mælk kan ske uden for normal arbejdstid. Afhentning af mælk kommer ikke til at ske oftere i ansøgt drift end i nudrift, da kapaciteten pr. læs øges. Hvorimod leveringen af indkøbt foder stiger til det dobbelt, nemlig 24 transporter om året. Det er dog kommunens vurdering at dette ikke vil være til væsentlig øget gene for de omkringboende da 24 transporter om året stadig er et forholdsvis lille antal.

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

Transporter går hovedsageligt uden om Lemming by men gennem Nisset by. Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelser i øvrigt, når nedenstående vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ❖ Ved transport af gylle på offentlige veje skal gylle vognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- ❖ Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.
- ❖ Der må ikke transporteres gylle igennem Lemming og Nisset på lør-, sø- og helligdage.

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens støjkluder er hovedsageligt kornvalse, fuldfodervogn, malkeanlæg, gyllepumpe, kompressor til mælkekøling, samt den daglige brug af traktor og transporter til/fra ejendommen.

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ensilering og efterårsarbejde i marken) der går udover dagtimerne.

Alle stationære støjkluder er placeret inde i bygningerne.

Det forhold, at indkøbt foder tippes i silo, og at ventilationen udelukkende er naturlig ventilation, er begge foranstaltninger som reducerer ejendommens samlede støjniveau.

Der vil forekomme støj fra start af mælkebil, ca. hver anden dag.

Det forsøges så vidt muligt, at holde støjperioden inden for normal arbejdstid, bortset fra malkning og udkørsel af gylle.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune vurderer, at støjafgivelsen fra husdyrbrugets produktionsanlæg generelt vil være lavt.

Eventuel støj fra bedriftens interne transporter samt støj fra de forskellige transporter til og fra anlægget, må forventes at blive mere hyppigt forekommende i takt med, at antallet af transporter øges i forbindelse med produktionsudvidelsen, se tabel 6.4.1. Der hentes stadig mælk ca. hver anden dag, det betyder at der ikke sker en ændring i antallet af disse transporter.

Silkeborg Kommune vurderer, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser. I det de fleste støjkluder er placeret indendørs eller er placeret hensigtsmæssigt i forhold til naboerne.

Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om 'Ekstern støj fra virksomheder' overholdes.

VILKÅR

På baggrund af overstående stilles der ingen vilkår for drift og egenkontrol.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da den daglige blanding af foder i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, forventes der en lille forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Da der sker en stigning i antallet af transportere, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener i forbindelse med transportere til og fra ejendommen (stiger med 44 %). Det er dog altid vanskeligt at måle en forøgelse i støvgener.

Silkeborg Kommune vurderer, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabobeboelser det skyldes bl.a. at anlægget ligger beskyttet og afskærmet i forhold til de nærmeste naboer med træer og at der ikke sker en væsentlig forøgelse i støvdannende aktiviteter.

Såfremt der modtages klager over støvgener, vil Kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå støvgener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår for drift og egenkontrol:

6.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I eksisterende kostald udskiftes lysplader med almindelige tagplader, så der ikke længere er lysplader der. Den nye kviestald etableres uden lysplader. Hovedparten af lyset slukkes i perioden fra kl. ca. 18.00 til 05.00, således at det er minimalt med lys i stalden i den periode. Arbejdslys skal manuelt aktiveres.

Der er udendørs lys ved malkerum og foderlade, begge steder skal lyset tændes manuelt, når der er brug for det. Lyset er kun tændt ved levering af mælk og ved blanding af foder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer at der ikke sker nogen øget gene fra lyskilder. Udbygning er i forlængelse af den eksisterende stald og der er afskærmede beplantning og bygninger mellem den nye bygning og nærmeste nabo. Der er træbevoksning op mod naboen og langs grusvejen, dette afskærmer lyset fra produktionsanlægget, således at Østerbyvej ikke bliver påvirket af lys fra produktionen. Belysningen vil derfor ikke give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikken eller de landskabelige hensyn.

Såfremt der modtages klager over lysgener, vil Kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå lysgener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår for drift og egenkontrol.

7 PÅVIRKNINGER FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til ejendommen Østerbyvej 34B hører i alt 153,91 ha udspretningsarealer, hvoraf 120,82 ha er ejede/forpagtede, og 33,09 ha er arealer med udspretningsaftale.

Der ansøges om at udvide fra 141,8 DE til 248,0 DE i malkekvæg med opdræt, tung race. Husdyrgødning svarende til ca. 46 DE afsættes til 33,1 ha aftalearealer. Den resterende husdyrgødning svarende til ca. 197,0 DE afsættes på 120,8 ha ejede og forpagtede arealer. På ejede/forpagtede arealer øges udspretningsstrykket fra 1,17 DE/ha i nudrift til 1,67 DE/ha i ansøgt drift. På aftalearealerne er dyretrykket 1,39 DE/ha i ansøgt drift. Bilag 7 viser alle de ansøgte udspretningsarealer. Samtlige arealer ligger i Silkeborg Kommune.

Nedenstående tabel (taget fra IT-ansøgningssystemet) viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	N-kl-1	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
Ejet og forpagtede arealer	120,82	120,82	76,23	43,70	0,87	0,02

Der er i alt 120,82 ha udbringningsareal, heraf ligger 76,23 ha i Fosforklasse 1, 43,70 ha i fosforklasse 1, 0,87 i fosforklasse 2 og 0,02 ha i fosforklasse 3. Alle 120,82 ha ligger i N-klasse 1.

Til ejendommen hører 120,82 ha ejet/forpagtede udbringningsarealer samt 33,09 ha udbringningsarealer som er aftalearealer med tredjemand. På de ejede og forpagtede arealer udbringes husdyrgødning svarende til 1,67 DE/ha. På aftalearealerne udbringes husdyrgødning svarende til 46 DE eller 1,39 DE/ha.

Kort med udbringningsarealer bilag 7

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vurderinger af arealerne i forbindelse med overfladevand følger i afsnittene herunder og vurdering af natur i forhold til arealerne er beskrevet i afsnit 6.1 Ammoniak og Natur. Der er ingen ekstensivt drevne arealer tilknyttet ansøgningen. Aftalearealerne er vurderet sammen de ejede og forpagtede arealer. Nederst i afsnit 7 vil der blive samlet op på påvirkningen fra aftalearealerne samt de ejede og forpagtede arealer særskilt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår for drift og egenkontrol.

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ca. 49,14 ha udspretningsarealer (inklusive aftalearealer) ligger i oplandet til Hinge Sø og ca. 104,75 ha ligger i oplandet til Alling Sø. Alle arealer ligger i opland til Tange Sø, der er overbelastet med fosfor.

Der indgår ikke skrånende partier på nogen af udspretningsarealerne. Alle ejede/ forpagtede arealerne er dræned, nogen af aftalearealerne er dræned. 43,70 ha af arealerne ligger inden for Pklasse I, 0,87 ha ligger i Pklasse II, 0,02 ha ligger i Pklasse III og resten (76,23 ha) ligger i Pklasse -0.

Kvælstof

Se miljøteknisk redegørelse i afsnittet "Kvælstof og fosfor til fjord og hav".

Fosfor

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk tilføres der i nudrift 2207 kg P/år (18,3 kg P/ha/år) og i ansøgt drift 3134 kg P/år (25,9 kg P/ha/år) til de ejede og forpagtede udbringningsarealer. Fraførsel med afgrøderne er ifølge sædskiftenotatet 25,0 kg P/ha/år for det valgte sædskifte K4 på samtlige arealer. Det arealvægtede fosfor-overskud i ansøgt drift er på 0,9 kg P/ha/år, og det samlede overskud er på 109 kg P/år, for ejede/forpagtede arealer. Til Aftalearealerne tilføres der 718 kg P/år det betyder at der tilføres 21,7 kg p/ha/år hvilket betyder at der ved en estimeret fraførsel på 25,0 kg P/ha vil være balance/underskud på aftalearealerne hvis de kun modtager husdyrgødning fra Østerbyvej 34B. På aftalearealerne udbringes 1,39 DE/ha, med husdyrgødning udelukkende fra Østerbyvej 34B. Det regnes derfor som værende det maksimale aftalearealerne kan modtage.

Udspretningsarealerne afvander til Hinge Sø og Alling Sø via Serupskov Bæk, Allingklosterskov Bæk og Lemming Å (mere detaljeret i tabel 7.2.2 og bilag 7). Hinge Sø og Alling Sø afvander til Gudenåen som gennemstrømmer Tange Sø og udmunder i Randers Fjord.

Tabel 7.2.1. Oversigt over arealerne og de potentielle risiko-arealer mht. fosfortab. Sårbarhed er bedømt i forhold til jordbundstype, vandløbsnærhed, dræning, skrånende arealer og lavbund.

Mark nr.	Ha	Jordbunds type	Vandløbsnært (<100m)	Skrånende areal tæt på vandløb (<100 m)	Drænet/grænser til dræn	Lavbund, okkerklasse I eller II-IV	Risiko*** analyse
1	38,4	JB6 **	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Høj
3	0,5	JB6	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Høj
4	1,1	JB6	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Høj
5	8,4	JB4*	Tilløb til Sejling Bæk (81m)	Nej	Drænomr.	Nej	Middel
6	6,4	JB6	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Høj
7	8,9	JB6	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Høj
8	4,9	JB6	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Høj
10	3,1	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Lav
11+12	15,6	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	fosforklasse II meget lille område	Middel
11-2	3,5	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Lav
13	2,9	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Lav
13-1	7,5	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	fosforklasse II meget lille område	Middel
14	17,5	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	fosforklasse II lille område	Middel
14-1	2,3	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Lav
101-0	7,3	JB4	Tilløb til Sejling Bæk (33m)	Nej	Drænomr.	Nej	Middel
103-0	0,8	JB4	Nej	Nej	Nej	Nej	Meget lav
104-0	6,4	JB6	Nej	Nej	Nej	Nej	Meget lav
106-0	2,9	JB4	Nej	Nej	Nej	Nej	Meget lav
106-2	0,5	JB4	Nej	Nej	Nej	Nej	Meget lav
108-0	2,3	JB4	Nej	Nej	Nej	Nej	Meget lav
111-0	9,8	JB4	Nej	Nej	ledning grænser op til	fosforklasse II lille område	Middel
112-0	2,9	JB4	Nej	Nej	Drænomr.	Nej	Lav

*JB 4: Fin lerblandet sandjord, **JB6: Fin sandblandet lerjord, *** kommunens vurdering.

Tabel 7.2.2 Detaljeret oversigt over afvanding fra udspretningsarealer til nærrecipient (vandløb/sø) og til kystområde. Sø-målsætninger er angivet i vurderingsafsnittet. Mak nr. angivet med blå er ejede forpagtede, mark nr. angivet med rød er aftalearealer.

Marknummer	Samlet areal	Vandløb	Søopland (Første sø)	Kystområde
11+12, 11-2, 13, 13-1, 14, 14-1	49,14 ha	Serupskov Bæk	Hinge Sø	Randers Fjord
10	3,13 ha	Allingklosterskov Bæk	Alling Sø	
1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 101-0, 103-0, 104-0, 106-0, 106-2, 108-0, 111-0, 112-0	101,62 ha	Lemming Å via mindre tilløb, Sejling Bæk og Mølledal Bæk	Alling Sø	

Alle de mindre bække, samt Lemming Å er § 3 beskyttet natur.

Arealerne (inklusive aftalearealer) er ifølge ansøgningen og Silkeborg Kommunes oplysninger fordelt på to jordbundstyper lerblandet sandjord (JB4) og sandblandet lerjord (JB6). Det er oplyst, at alle ejede/forpagtede arealer er dræned, ifølge Silkeborg Kommune er enkelte aftale arealer dræned. Dette stemmer ligeledes overens med Silkeborg Kommunes registrering af dræn og forekomst af vådbund og vandområder på historiske kort. Der indgår enkelte vandløbsnære arealer (se tabel 7.2.1). Ingen af arealerne indeholder partier med lavbund i okkerklasse I og okkerklasse II-IV. Fosfor tal er oplyst til > 4,0 og 4,0-6,0. Meget små områder af mark 11+12, 13-1, 104-0 og 11-0 ligger i fosforklasse II.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De ansøgte udspretningsarealer ligger i oplandet til Tange Sø, som er en del af Gudenåens vandsystem med udløb i Randers Fjord. Ifølge basisanalysen er målsætningen for Tange Sø ikke opfyldt. Det er anført, at gældende regionplanmål sandsynligvis ikke nås. Det er ikke angivet, om der er behov for yderligere reduktion af fosfor-belastningen, fordi Tange Sø er klassificeret som et såkaldt modificeret vandområde på grund af opstemningen ved Tangeværket.

Hinge Sø

Hinge Sø har en generel målsætning B, som betyder, at der ønskes et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, og at søen højst må være svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Søen har også en skærpet målsætning A2 som badevandssø. Den generelle og skærpede målsætning er ikke opfyldt på grund af utilstrækkeligt rensede spildevand fra spredt bebyggelse og tilførsel af fosfor fra dyrkede arealer i kombination med intern belastning med fosfor fra søbunden. Silkeborg Kommunes aktuelle badevandsanalyser viser, at vandet i sommerhalvåret er mindre egnet til badning trods normalt tilfredsstillende hygiejnisk kvalitet på grund af massiv forekomst af alger i søvandet. Forekomsten af alger i Hinge Sø er primært reguleret af adgangen til fosfor, og søen anses derfor ikke for at være særskilt kvælstoffølsom. Af basisanalysen i forbindelse med den statslige vandplanlægning fremgår, at belastningen med fosfor er for høj til, at målopfyldelse kan opnås uden yderligere indsats.

Silkeborg Kommune vurderer, at indgreb overfor spildevand i sig ikke vil være tilstrækkelig, og at der også vil være behov for at nedbringe belastningen med fosfor fra landbrugsarealer.

Alling Sø

Vandet fra Hinge Sø strømmer videre til den B-målsatte Alling Sø, som alt andet lige anses for mindre sårbar eller lige så sårbar som Hinge Sø med hensyn til fosfor. Der er ikke fastsat badevandsinteresser i søen.

Tange Sø

Tange Sø er i Regionplan 2005 for Århus Amt målsat med en generel målsætning (B) om et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. I Kommuneplan 2009-2020 for Silkeborg Kommune er søen målsat med en skærpet målsætning som vandområde til badning. Hverken den generelle målsætning eller badevandsmålsætningen anses for opfyldt. Tange Sø anses ikke for at være særskilt kvælstoffølsom, idet fosfor anses for at være den primært styrende faktor for graden af algevækst i søen. Badevandsinteresserne indgår med stor vægt i Silkeborg Kommune, og der er badevandsstation i Tange Sø ved Tange Sø Marina. Af retningslinje F7 om badning i kommuneplan 2009 fremgår, at vandkvaliteten og de hygiejniske forhold i alle badesøer skal være tilstrækkelig god til, at søerne kan anvendes til badning i hele badesæsonen, som dækker perioden fra 1. juni til 1. september. Det vil sige, at grænseværdierne for forekomst af fækle bakterier fra mennesker og dyr ikke må overskrides, og at algevæksten ikke må give anledning til sundhedsproblemer i forbindelse med badning. Bortset fra 2008 – 2009 har Silkeborg Kommunes badevandsanalyser vist, at vandet i Tange Sø i sommerhalvåret normalt er mindre egnet til badning trods tilfredsstillende hygiejnisk kvalitet på grund af kraftig algeforekomst. Basisanalysen bekræfter, at der vil være behov for en indsats overfor belastningen med fosfor.

I 2008 – 2009 har der været færre alger i Tange Sø end normalt. Dette tilskrives pludselig indtrådt masseforekomst af den invasive art vandremusling. Med det nuværende vidensgrundlag er det kommunens opfattelse, at effekten af en pludseligt forekommende invasiv art ikke bør tillægges afgørende vægt ved vurderingen af risiko for forringelse af miljøtilstanden. Det er derfor fortsat kommunens vurdering, at reduktion i fosforbelastningen er nødvendig for at opnå tilstrækkelig god vandkvalitet i Tange Sø, hvor naturtilstanden ikke er tilfredsstillende som følge af næringsstofbelastning. En reduktion er også i overensstemmelse med kommunens mål og retningslinjer for anvendelsen til badevand.

Der er ikke vurderet på risikoen for udvaskning af kvælstof til Hinge Sø, Alling Sø og Tange Sø, fordi fosfor anses for primært styrende faktor for algevækst. For vurdering af risiko for påvirkning af Tange Sø med fosfor henvises til afsnittet om Randers Fjord, idet det skærpede beskyttelsesniveau for fjorden, som er udpeget som Natura 2000-vandområde overbelastet med fosfor, vurderes at være tilstrækkeligt til også at dække beskyttelsesinteresserne for Tange Sø med hensyn til badevandsinteresser og vandkvalitet.

Vandløb

En del udspretningsarealer afvander til Serupskov Bæk, der er et tilløb til Mausing Møllebæk. En lille del af bækken er B0 målsat og resten er C målsat. Mausing Møllebæk er B1 målsat. Hovedparten af udspretningsarealerne afvander via forskellige mindre vandløb til Lemming Å (B1 målsat), der løber til Hinge Å (B2 målsat). Det drejers sin om Sejling Bæk (B1 målsat) og Mølledal Bæk

(B0 målsat). Et areal afvander til Allingklosterskov Bæk (A målsat), som løber til Hinge Å. Alle vandløbsstrækningerne udpeget som § 3 beskyttet natur. Vandløb anses generelt ikke for at være følsomme overfor tilførsel af næringsstoffer, men direkte afstrømning af husdyrgødning kan skade levevilkårene for flora og især fauna i vandløbene.

De to arealer der ligger vandløbsnært ligger henholdsvis 33 og 81 meter væk fra Sejling Bæk, det ene er ejet og det andet er et aftaleareal. På disse er der hverken områder med hældninger eller lavbund, dog er begge drænedede. Det er kommunens vurdering at der ikke er fare for direkte afstrømning fra disse to arealer til vandløbet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

- ❖ For at kravet til fosforoverskuddet er overholdt må der maksimalt udspreddes husdyrgødning svarende til 1,67 DE/ha.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Samtlige udspreddingsarealer ligger i oplandet til Randers Fjord opstrøms Tange Sø. Randers Fjord indgår i statens udpegning som vandområde overbelastet med kvælstof og fosfor.

For grundoplysninger om husdyrgødning og udspreddingsarealer henvises til den miljøtekniske redegørelse for vandløb og søer.

Kvælstof

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk tilføres der i nudrift ca. 12.560 kg N/år (103,9 kg N/ha/år) og i ansøgt drift ca. 18.240 kg N/år (150,9 kg N/ha/år) til de ejede og forpagtede udbringingsarealer. Kvælstofudvaskningen er beregnet i ansøgningsystemet til 49,5 kg N/ha ud ad rodzonen eller i alt ca. 5980 kg N/år i ansøgt drift.

I Silkeborg Kommune er der ifølge statens nitratklassekortlægning en kvælstoftilbageholdelse på 76 – 100 %. Udspreddingsarealerne ligger derfor udenfor områder i nitratklasser i oplandet til Randers Fjord og er ikke omfattet af krav til skærpelse af de generelle regler med hensyn til kvælstof.

Samtlige arealer ligger opstrøms Hinge Sø og Alling Sø inden vandet kommer til Tange Sø, der er eneste indskudte sø, som kan fjerne kvælstof af betydning ved omdannelse af nitrat til frit kvælstof (denitrifikation). Ven en kvælstoftilbageholdelse på 76 % forventes det, at der maksimalt tilføres 1440 kg N/år til Randers Fjord fra det ansøgte projekt. Hertil skal lægges et bidrag fra aftalearealerne på ca. 390 kg N/år.

Fosfor

Randers Fjord er Natura 2000-område overbelastet med fosfor ifølge statens kortlægning. Ifølge beregningerne er der et fosforoverskud på 0,9 kg P/ha i ansøgt drift på udspreddingsarealerne, dette er reelt en stigning på 7,67 kg P/ha i oplandet til Randers Fjord, men denne stigning er fiktiv da alle ansøgte arealer er medregnet i nudrift. Det ansøgte fosforoverskud sidestilles med balance i det kon-

krete tilfælde. De to arealer, der ligger inden for 100 meter af et vandløb, er begge lerblandet sandjord (JB4).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Dele af Randers Fjord er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15, EF-habitatområde nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og Ramsar-område. Grund Fjord og den inderste del af Randers Fjord er udlagt med generel målsætning i Regionplan 2005. Fra Uggelhuse og til Udbyhøj har fjorden skærpet målsætning i Regionplan 2005. Det skyldes, at denne del af fjorden har status som internationalt naturbeskyttelsesområde. Fra Uggelhuse er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Fra Mellerup og til Udbyhøj er fjorden en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11. Oplandet til Randers Fjord udgør 3256 km². Ifølge en opgørelse fra Århus Amt blev der i 2004 tilført i alt ca. 4.100 tons kvælstof og ca. 130 tons fosfor til Randers Fjord. Silkeborg Kommune har ikke kendskab til nyere opgørelser. Målsætningen for Randers Fjord er ikke opfyldt, idet miljøtilstanden er kraftigt påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer til fjorden og dens opland. Risikoanalysen i basisanalyse II viser, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde målet om god økologisk tilstand i 2015. Belastning med fosfor fra spildevand og landbrugsarealer i Silkeborg Kommune er medvirkende årsag til, at målsætningen ikke er opfyldt. For at opnå en bedre miljøtilstand skal tilførslerne af kvælstof og fosfor reduceres.

Kvælstofoverskud

Ifølge sårbarhedskortlægningen i forbindelse med husdyrloven er Randers Fjord et meget sårbart område med hensyn til belastning med kvælstof. For hele Silkeborg-området er lagt til grund i statens nitratkortlægning, at nitratreduktionen er 76 – 100 %, og det medfører, at der ifølge det generelle beskyttelsesniveau ikke skal stilles kvælstof-krav til ansøgninger i Silkeborgområdet. Ved en tilbageholdelse på 76 % kvælstof svarer det til, at ca. 11,9 kg N/ha/år eller i alt ca. 1830 kg N/år inklusive overskuddet fra aftalearealerne når frem til Randers Fjord.

Silkeborg Kommune lægger nitratklassekortets angivelser til grund som nyeste viden om kvælstoftilbageholdelsepotentialer i kommunens andel af oplandet til Randers Fjord og finder derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for, at hele eller dele af udspretningsarealet på grund af lokale forhold bør skifte nitratklasse. Det vurderes, at kvælstofudvaskningen fra det ansøgte projekt ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter udgør en væsentlig risiko for forringelser af miljøet i Randers Fjord.

Fosforoverskud

Oplandet til Randers Fjord, som ligger indenfor Silkeborg Kommune, er på Statens kortværk registreret som opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor.

På de ejede og forpagtede arealer vurderes risikoen for tilførsel af fosfor fra husdyrgødningen at være lille ved det beregnede fosforoverskud på 0,9 kg P/ha/år (tabel 7.2.1). Ved vurderingen er lagt vægt på en eller flere af følgende faktorer: jordtype, nærhed til vandløb, dræning, partier med lavbund og skrånede arealer.

I de små områder med fosfor klasse II må der som udgangspunkt ikke ske nogen mer-tilførsel af fosfor. Det drejer sig i alt om 1,2 ha hvilket er 0,8 % af det samlede areal, ingen af de arealer ligger i nærheden af vandløb og fosforoverskuddet anses for sidestillet med balance. Det betyder at den

lille forøgelse af fosforoverskuddet på de små områder i fosfor klasse II ikke anses for værende en risiko for vandmiljøet.

Konklusion overfladevand

Ejede/forpagtede arealer

Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for kvælstof og fosfor i oplandet til de af loven omfattede, beskyttede vandområder er overholdt for de ansøgte arealer til udspreddning af husdyrgødning. Ifølge statens kortlægning er hele Silkeborg Kommune omfattet af et tilbageholdelsespotentiale for kvælstof på 76 – 100 %, hvorfor Randers Fjord ikke kan forventes væsentlig påvirket som følge af kvælstofoverskuddet fra det ansøgte projekt.

Der ligger ikke indskudte søer i den del af Gudenå-systemet, som udspreddningsarealerne i Silkeborg Kommune afvander til, hvor kvælstof anses for regulerende faktor i forhold til algevækst og dermed styrende risiko- eller påvirkningsfaktor i forhold til opfyldelse af målsætningen for vandområderne.

Der er gennemført en konkret vurdering af risiko for tab af fosfor til samtlige berørte vandløb, søer og fjorde, som de ansøgte udspreddningsarealer afvander til. Udspreddningsarealerne ligger i oplande til vandområder overbelastet med fosfor ifølge statens kortlægning. Da der er et lille fosforoverskud, der i dette tilfælde sidestilles med fosforbalance på arealerne, vurderer kommunen at der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af Natura 2000-områder, Ramsar-områder eller vandområder med væsentlige lokale, regionale eller nationale interesser i øvrigt.

Der er ikke risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløb eller søer, fordi der ikke indgår stærkt skrånende partier, vandlidende lavbundsarealer eller andre mulige transportveje for husdyrgødning i umiddelbar tilknytning til vandløbene.

Aftalearealer

Der er 8 aftalearealer hvortil der afsættes husdyrgødning med et harmonitryk på 1,39 DE/ha. Udregninger viser at der vil være fosforbalance på arealerne ved udbringning på til 1,4 DE/ha. Det areal der ligger tættest på vandløb ligger 33 m væk og der er ikke skrånende partier på arealet ned mod vandløbet, det er derfor kommunens vurdering at der ikke er risiko for direkte afstrømning til vandløbet. Arealet er dog drænet, men med fosforbalance vurderer kommunen at der ikke er fare for tilledning af fosfor til vandmiljøet. Dette areal er det af aftalearealerne med den største risiko, det vurderes derfor at der ikke er behov for stille skærpede vilkår der rækker ud over den generelle lovgivning til nogen af aftalearealerne. Det er derfor ikke nødvendigt at udarbejde § 16 godkendelse til aftale arealerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

7.4 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke kendskab til fund af bilag IV arter på eller nær ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune har ikke kendskab til forekomst af arter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, i nærheden af husdyrbruget eller på udbringningsarealerne. Naturlokaliteterne i nærheden af husdyrbruget har generelt et begrænset naturindhold og udvidelsen vurderes ikke at ville påvirke bilag IV arters forekomst og levevilkår i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår for drift og egenkontrol

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle arealerne ligger inden for område med drikkevandsinteresser, men ingen arealer er beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland eller i områder med særlige drikkevandsinteresser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Alle udspretningsarealerne ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), og udenfor nitratfølsomt indvindingsopland (NFI). Generelt vurderes den generelle lovgivning at være tilstrækkelig til at beskytte drikkevandsinteresserne indenfor OD.

Der er et lille overlap mellem tre marker 11-2 11-12 og 13-1 ved Resdal (figur 7.5.1) og vandindvindingsområde til en enkelt boring. Indvindingsområdet anses ikke for værende nitratfølsomt. Desuden er det ikke en stor indvinding, Den generelle lovgivning vurderes at være tilstrækkelig til at beskytte drikkevandsinteresserne tilknyttet boringen, og der stille derfor ikke skærpede krav til driften af arealerne.

Figur 7.5.1 Indvindingsområde til enkelt indvindingsanlæg ved Resdal der overlapper med udbringingsarealer.

Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke er fare for at grundvandskvaliteten forringes med det ansøgte projekt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår for drift og egenkontrol.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Management

Vand- og energiforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Forbruget af foder følges løbende.

I de årlige mark- og gødningsplaner, herunder regnskaber planlægges og opgøres besætningen og gødningsmængden og fordelingen af den på markniveau. Efterfølgende føres journal over aktuel spredning af husdyrgødning m.m. på markerne, disse oplysninger indgår i følgende års planlægning.

Der udtages jordprøver i markerne til analyse af forskellige næringsstoffer som fosfor.

Der føres sprøjtejournal.

Affaldsmængderne opgøres.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov, ligesom anlægget rengøres jævnligt.

Anlægget er tilrettelagt på en logistisk optimal måde for transporter til & fra ejendommen såvel som den interne fordeling.

Mælken leveres til Arla, hvis egenkontrolprogram Arla-gården efterleves.

Foder

Der tages analyser af alt grovfoder og udarbejdes foderplaner i samarbejde med foderkonsulent efter de nyeste normer og viden på området. Der er i den anledning særlig opmærksomhed på fosfor- og råproteinindholdet i foderet, som søges minimeret mest muligt, dog naturligvis under hensyntagen til dyrenes velfærd og produktion. Der laves foderkontrol efter behov.

Foderopbevaring

Al ensilage opbevares i plansiloer med fast bund og fald mod afløb. Afløbet leder til bedriftens gylletanke/særskilt fortank, hvorfra det sprinkles ud på markerne. Risikoen for forurening som følge af ensilagespild og utilsigtet saftafgivelse er således minimeret. Der er desuden foderopbevaring i den ene ende af den nye og den gamle stald hvor foderet også blandes.

Staldindretning

I den nye kviestald er valget af gulvtype blevet præfabrikerede drænede gulve, med bortdræning af ajle. Dette system sikrer, at der fra stalden er et lavt tab af ammoniak. Systemet er beskrevet som BAT.

Gylleforsuring (BAT kandidat)

I forbindelse med ansøgningen har, ansøger overvejet gylleforsuring til reduktion af ammoniakfordampningen. Dette vil dog med det valgte staldsystem i den nye kviestald kun virke på eksisterende stalde og lagertanken. Den fulde effekt af forsuring vil således ikke kunne nå medmindre den nye stald etableres med spaltegulve og ringkanal el. bagskyl. Anvendelse af gylleforsuring på de eksisterende stalde indebærer endvidere en betydelig risiko, da der ikke er sikkerhed for at betonen, der er anvendt har en god holdbarhed overfor syrepåvirkning. Når det ikke er muligt at installere forsuring i alle staldafsnit viser erfaringer fra andre ejendomme, at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme, hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle.

Det skal endvidere bemærkes, at et gylleforsuringsanlæg vil medføre et forhøjet energiforbrug på ca. 20.000 kWh årligt på et husdyrbrug med 250 DE samt en årlig omkostning på ca. 40.000 kr. til syre og vedligehold. Hertil kommer forrentning og afskrivninger. Ifølge kandidaten til BAT byggebladet er den samlede omkostning ca. 670 kr./årsko og omkostningen pr. sparet kg N er ca. 160 kr. Der er derfor ikke økonomisk proportionalitet imellem omkostninger til syreanlægget og indtægterne på et kvægbrug, ligesom prisen for et sparet kg N i ammoniakfordampning vurderes for høj. Endelig afskæres ejendommen fra at kunne konvertere til økologisk drift, jf. økologireglerne.

Kemisk eller biologisk luftrensning

Staldene er med naturlig ventilation, hvorfor en rensning af afgangsluften fra stalden ikke er mulig.

Renovering af eksisterende stalde

Ved renovering af eksisterende kviestald med dybstrøelse ændres staldsystemet til sengestald, med fast gulv og skrabere, som sikrer minimal ammoniakfordampning.

Den eksisterende kostald og staldsystemerne heri er fra 2003, dette er derfor ganske nyt og der påregnes ikke at skulle laves større renoveringer indenfor de næste 15 år.

Kalve og goldkøre skal også i ansøgt drift gå på dybstrøelse i det eksisterende dybstrøelsesafsnit.

Forbrug af vand og energi

For en grundig gennemgang af forbruget af vand og energi i nudrift og ansøgt drift se afsnit 4.5.

Energiforbruget opgøres min. årligt.

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Logistikken i forbindelse med påfyldning af fuldfodervogn, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Staldene er naturligt ventilerede.

Malkeanlægget kontrolleres regelmæssigt af montør.

Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.

Det årlige eftersyn af malkekøleanlæg bliver udført, det sikrer, at anlægget kører driftmæssig forsvarligt i forhold til energiforbrug.

Der er varmegenindvinding fra mælkekøler.

Lamper rengøres jævnligt og i videst muligt omfang benyttes energisparepærer.

Der indgås aftale med energikonsulent med henblik på at få optimeret energiforbruget.

Vandforbruget opgøres min. årligt. Vandforbruget i staldene udgøres primært af drikkevand til dyrene samt rengøring af malkeanlæg. Her skal naturligvis bruges de fornødne mængder.

Rengøring sker med højtryksrensere.

Systemerne tilses jævnligt og vedligeholdes og repareres efter behov.

Opbevaring/behandling af gylle

Der bliver kun dybstrøelse fra småkalve og kælvningsbokse og sygebokse tilbage, når ansøgt drift er fuldt gennemført. Der er derfor tale om små mængder. Dybstrøelsen bliver muget ud jævnligt af hensyn til velfærden. Dybstrøelsen fyldes i gyllebeholder og udnyttes til flydelag.

For gylletankene gælder, at der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt

- beholderens bund og vægge er tætte
- der er ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- der føres logbog over flydelaget

og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Ansøger har fravalgt fast overdækning af gylletanke, da der almindeligvis ikke er problemer med etablering af et tykt, dækkende flydelag.

Udbringning af gylle

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Maskinstation udbringer gyllen. Gyllen køres ud med gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder og/eller nedfældes i sort jord, minimeres ammoniakfordampningen og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Uanset om det er et økologisk landbrug eller et konventionelt forbruges der mindre kvælstof end de økonomisk optimale mængder. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre, og gøre brug af den bedst tilgængelige teknologi (BAT), til at nedbringe eventuelle gener fra stald og husdyrgødningsopbevaringsanlæg. Teknologi til begrænsning af næringsstoffer i husdyrgødningen er i stadig udvikling. Princippet om BAT, supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Opfyldelse af BAT krav kan altså indebære et krav om mindre forurening end det fastlagte beskyttelses niveau.

For § 11 miljøgodkendelser gælder det at redegørelsen som minimum skal indeholde en vurdering og beskrivelse af de gældende BAT-byggeblade for de pågældende dyretyper, og en beskrivelse af om landbruget lever op til kravet om BAT. Derudover skal der også være en beskrivelse af følgende punkter:

- Godt landmandskab.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:

- Foder.
- Staldindretning.
- Forbrug af vand og energi.
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Vurdering af management/godt landmandskab

Silkeborg kommune vurderer at BAT i forhold til management er fyldestgørende da:

- Der er udarbejdet en beredskabsplan.
- Der føres dagligt tilsyn med produktionen, således at små fejl bliver løbende udbedret.
- Energiforbruget vil fremover blive tjekket og noteret månedligt.
- Der udarbejdes mark og gødningsplaner.

Vurdering af foder

Ansøgers beskrivelse af fodring fremgår også af afsnit ”4.3 fodring”. Opbevaring af foder på ensilagepladserne og fodersiloerne samt blanding af foder forgår korrekt og forsvarligt.

Der udarbejdes løbende foderplaner efter de nyeste normer og viden på området. Der er i den anledning særlig opmærksomhed på fosforindholdet i foderet som søges minimeret mest muligt, dog naturligvis under hensynstagen til dyrenes velfærd og produktion. Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor foder ved anvendelse af det beskrevne.

Vurdering af staldindretning

Det valgte staldsystem i den nye stald er præfabrikerede drænede gulve med skraber. Det valgte system har en ammoniakfordampning på 4 %. Dette system anses for værende BAT.

Staldsystemet i den eksisterende stald er sengestald med spalter og bagskyl. Dette system har en fordampning på 8 %. Der installeres skraber oven på spalterne, hvilket reducerer ammoniakfordampningen med 20 %. Det betyder, at der vil være en ammoniakfordampning på 6,4 % fra det pågældende gulvsystem i den eksisterende stald. Det er ansøgers plan, at når den eksisterende stald skal renoveres, skal der laves fast gulv med 2 % hældning og skraber. Da stalden er bygget i 2003 kan det forventes at stalden skal renoveres i år 2020.

Det er ikke proportionelt at indføre gylleforsuring i den eksisterende stald, da det er meget dyrt og i alle tilfælde bør indføres på hele bedriften. Ansøgers konsulent har beregnet en pris på 160 kr. per kg sparet N. Da stalden er rimelig ny, er det ikke rimeligt at kræve en fuld renovering på nuværende tidspunkt. I det pågældende tilfælde accepteres installeringen af skraber oven på spalterne som værende tilstrækkeligt i den eksisterende stald.

Dybstrøelse anses for værende bedste staldsystem til opdræt 0 – 6 måneder i henhold til bilag 3 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse til husdyrbrug mv.

Det er vurderet, at husdyrbruget anvender bedst tilgængelig teknik indenfor staldindretning på følgende punkter:

- Alle stalde er indrettet med naturlig ventilation,
- I kostaldene etableres der skraber oven på spalterne.
- Kælvekøer, syge dyr og småkalve opstaldes på dybstrøelse, som anses for værende den bedste teknik.

For yderligere beskrivelse af staldsystemet se desuden afsnit ”4.1 Husdyrhold og staldindretning”. Kommunen vurderer samlet, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor staldindretning ved anvendelse af det beskrevne.

Forbrug af vand- og energiforbrug

Se beskrivelse og vurdering i afsnit ”4.5 energi- og vandforbrug”.

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkelig omfang inden for forbrug af energi og vand ved overholdelse af det beskrevne og de oplyste forbrugstal overholdes.

Vurdering af opbevaring/udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage).
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle).
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur.
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter.
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer.
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha.
- krav til efterafgrøder.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen nedfældes i sort jord hvor det er muligt, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket areal. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Uanset om det er et økologisk landbrug eller et konventionelt, forbruges der mindre kvælstof end, de økonomisk optimale mængder. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, place-

ring i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således at fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig, og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

For gylletankene gælder, at der er tale om stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Der er en samlet opbevaringskapacitet på 16 måneder, hvilket anses for tilstrækkeligt.

- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- der er ingen spjæld i tankene og alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning, hvilket sker i perioden fra 1. marts – 1. maj.
- der føres logbog over flydelaget.
- beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

Det er kommunens vurdering at ansøger opfylder kravet om BAT til opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Samlet vurdering

BAT krav inden for management, staldindretning, forbrug af vand og energi, foder og opbevaring af husdyrgødning er overholdt. Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende miljøregler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen, vil anvende den bedste tilgængelige teknik. Dette er set i forhold til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i forhold til branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

9 0-ALTERNATIV/ALTERNATIVER

9.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Med en udvidelse af ejendommens produktion, vil det være muligt at sikre ejendommens eksistens som en primær ejendom. Den vil være økonomisk rentabel, og der vil være overskud til at sætte større fokus på dyrevelfærden og på de menneskelige behov – både for de ansatte og for ejer.

Af hensyn til logistikken i ejendommen ligger de nye bygninger optimalt, hvor de efter ansøgningen her er placeret.

Med baggrund i, at den ansøgte udvidelse vil kunne overholde lovgivningens afskæringskriterier, er der ikke udarbejdet alternativer vedrørende placering af nye bygninger og drift af anlægget. Det ansøgte projekt er blevet til efter 2 års meget grundige overvejelser, hvor staldsystemer mv. er op-

timeret i forhold til drift, miljø og dyrevelfærd. En alternativ placering af de nye bygninger i mar-ken vurderes uhensigtsmæssig ud fra såvel driftsmæssige som landskabelige betragtninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune vurderer, at der samlet set ikke kan opstilles væsentlige alternativer som kan sammenlignes eller vurderes som værende bedre end det ansøgte projekt.

9.2 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke sker. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion. Ud fra et miljømæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der herved ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet og dermed heller ikke investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger på anlægget. Med 0-alternativet vil også markdriften fortsætte uændret. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet betyde færre arbejdspladser på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (håndværkere, vognmænd, foderstoffer m.v.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften.

0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktions-niveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion på ejendommen. Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljø-påvirkningen i nærområdet omkring gården ikke øges yderligere.

Det er Kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen ikke påvirker lokalområdet i negativ retning. Der opnås en vis forbedring, eftersom der indføres nye teknikker.

Husdyrbrugets placering i området er vurderet med basis i at generne fra husdyrbruget påvirker naboerne mindst muligt.

Med hensyn til nabogener, set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring gården – se afsnit 6 om forurening og gener fra husdyrbruget.

Det er Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser ved 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau, vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser, på mejerierne og slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette, må det kunne forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, kornsilo og halmlænge blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommens bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholderne, blive fjernet, når den ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som øde og forladt.

11 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management

Vand- og energiforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Forbruget af foder følges løbende.

I de årlige mark- og gødningsplaner, herunder regnskaber planlægges og opgøres besætningen og gødningsmængden og fordelingen af den på markniveau. Efterfølgende føres journal over aktuel spredning af husdyrgødning m.m. på markerne, disse oplysninger indgår i følgende års planlægning. Der udtages jordprøver i markerne til analyse for næringsstoffer som fosfor
Der føres sprøjtejournal.

Affaldsmængderne opgøres årligt.

Der laves beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov, ligesom anlægget rengøres jævnligt. Anlægget er tilrettelagt på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen.

Egenkontrol

Vand- og energiforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Forbruget af foder følges løbende.

I de årlige mark- og gødningsplaner, herunder regnskaber planlægges og opgøres besætningen, gødningsmængden og fordelingen af den, på markniveau. Efterfølgende føres journal over den aktuelle spredning af husdyrgødning m.m. på markerne, disse oplysninger indgår i følgende års planlægning. Der føres lovpligtigt flydelagskontrol og beholder kontrol.

Der udtages jordprøver i markerne til analyse for næringsstoffer som fosfor. Der føres sprøjtejournal.

Mælken leveres til Arla, hvis egenkontrolprogram efterleves.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at kravene til egenkontrol er dækkende via ansøgers beskrivelse af husdyrbruget og gennem udarbejdelse af en beredskabsplan, og med overholdelse af de stillede vilkår i miljøgodkendelsen.

Ansøger oplyser, at husdyrbruget udfylder den lovpligtige logbog over gyllebeholdernes flydelag, og gyllebeholderne er omfattet af den lovpligtige beholderkontrol. Der udarbejdes mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskab efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser og uheld

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af flydende husdyrgødning, sprøjtemidler, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer.

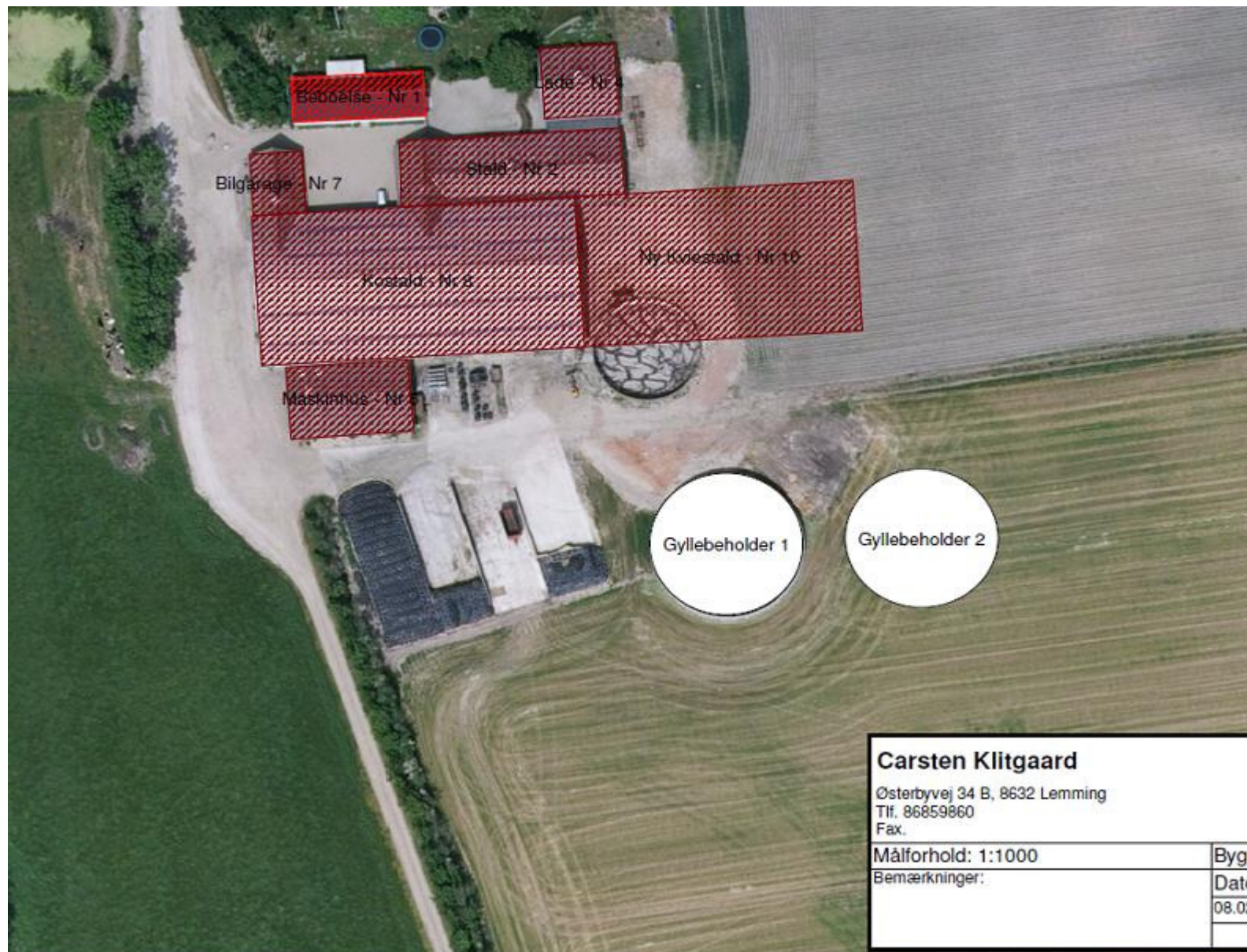
Større uheld som f.eks. brud på gylletanke søges imødegået ved sikring gennem indretning og drift og overholdelse af gældende regler for kontrol af beholdere. Alle disse ting er vurderet og beskrevet i beredskabsplanen, bilag 9.

12 BILAG

Følgende bilag er vedhæftet ansøgningen.

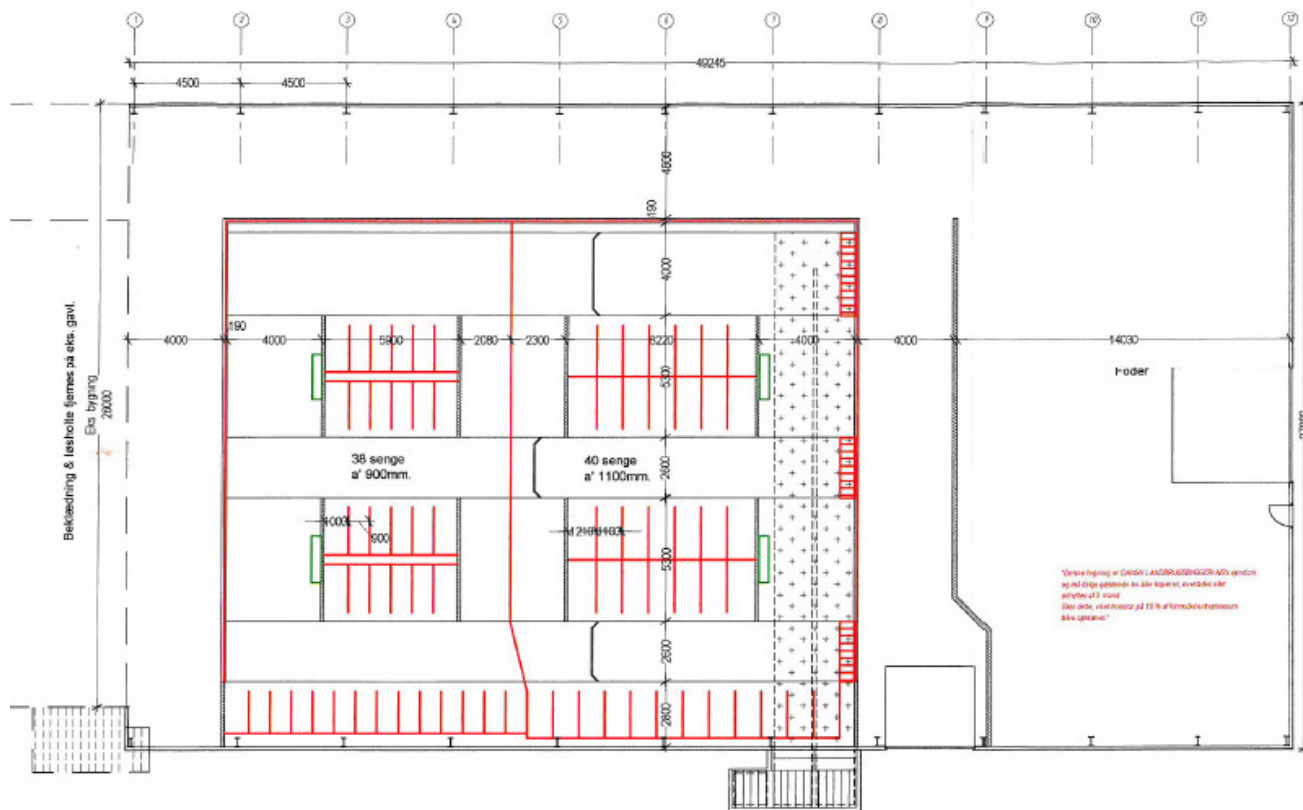
1. Anlægstegning med numre på staldafsnit og lagre.
2. Tegning over den nye kviestald.
3. Kort med angivelse af afløbsforhold for ejendommen.
4. Kort med beplantning ved gyllebeholderne.
5. Lagerregnskab for husdyrgødning.
6. Kort over bedriften med angivelse af transportveje.
7. Kort over udbringningsarealer – med farvekoder for ejerforhold (Ejet og forpagtet: rød streg, aftaleareal: blå streg).
8. Kort med nærmeste naturområde.
9. Beredskabsplan.
10. Vandforbrug i kvægstalden.
11. Forpagtningsaftale med Steen Møllebjerg.
12. Forpagtningsaftale med Børge Pedersen.
13. Forpagtningsaftale med Mogens Dam.

Bilag 1 Anlægstegning med numre på staldafsnit og lagre

Carsten Klitgaard	
Østerbyvej 34 B, 8632 Lemming	
Tlf. 86859860	
Fax.	
Målforshold: 1:1000	Bygn
Bemærkninger:	Dato
	08.02.

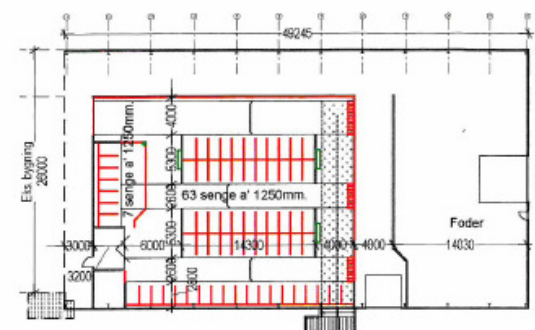
Bilag 2 Tegning over den nye kviestald

Plan 1:200
Nybygget bruttoareal 1373 m².
38 sønge a' 900mm.
40 sønge a' 1100mm.

Signaturer:

	TEGLSTEN		LEDNING FOR REGNVAND
	BEKLEJNING		BJÆLKER
	STÅL + POLYBETON M.V.		OVERDEKSEL/MATER.
	JORD		OVERSTOBNINGER
	SAND + FYLD		SKALTER / RISTE
	LOKA + LETBETON		FODER
	LEDNING FOR GYLLE		INVENTAR
	LEDNING FOR LUFT		RETTE TEGN INDBORTE TEGN
	LEDNING FOR VAND		

Fremtidig ombygning af stald 1:500
63 sønge a' 1250mm.
7 sønge a' 1250 mm. separation.
(Eksempel med Lely robot)

Ubenævnte mål er i mm. Koter er i cm.
 Er der tvivl om målestoksforholdet, skal det altid være 1:200.
 Den samlede areal er 1373 m².
 Den samlede areal er 1373 m² af forskningsindsatsen ikke optaget!

 Dansk Landbrugsbyggeri A/S Tlf.: 8686 9388 Fax: 8686 9395 Bødskovgårdvej 4 - 8500 Silkeborg www.dbyg.dk Byggeleder: Michael Dalgaard Tlf.: 20 14 22 11 Projektør af: Morten Møller mm@dbyg.dk	Plan Bygherre: Gdr. Carsten Klitgaard Østerbyvej 34, 8632, Lemming	Tegn. nr.: CK2 S Måleforhold: 1:200 Dato: 21.11.08 Rette dato:
	Evt. byggepladsnr: Tlf.: 86 85 98 61 Mobil: 61 76 44 98	Fax: E-mail:

Bilag 3 Kort med angivelse af afløbsforhold for ejendommen i nudrift

Bilag 4 Kort med beplantning.

Bilag 5 Lagerregnskab for husdyrgødning

Lagerregnskab for husdyrgødning 2011

Carsten Klitgaard Østerbyvej 34 B 8632 Lemming	CVR nr.: 20861592 Tlf.: 86859860 Alt. tf.: 61784498 Fax.:	Medlemsnr.: 86859860 Email: gcklitgaard@post.tele.dk
--	--	---

Lager: Kvæggylle

Kapacitet: 3.840 t

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton	% tid på græs
St.r. årskøer, 9234 kg mælk	Sengestald m. bagsk./ringkanal	124	Gylle	2.643	0
St.r. årskøer, 9239 kg mælk	Sengestald m. dræn i midten	10	Gylle	213	0
St.r. årsopdr. 6-27 mdr., 6 - 12 mdr.	Sengestald m. dræn i midten	40	Gylle	194	0
St.r. årsopdr. 6-27 mdr., 12 - 25 ...	Sengestald m. dræn i midten	70	Gylle	485	0

Gødningsmængder i perioden (tons)

Startmængde																444	
Normproduktion																	3.535
Ekstra tilledning																	1.320
Eks. nedbør i gyllebeh. pr m ²							480										
Afløb fra befæstet areal pr m ²							840										
Justeret mængde																	0
Opsamlet mængde																	4.855
Fordelt																	-435
Afsat																	-975
Slutmængde																	3.889
Mængde pr. DE																	21,0
Lagerets N-udrytelseskrav																	70 %
Mindste beholdning i perioden																	9 august
Største beholdning i perioden																	3.889 juli

Gødningsmængder pr. måned (tons)

	A10	Sep	Okt	Nov	Dec	J11	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	A11	Sep	Okt
Opsamlet mængde	412	399	412	399	412	412	372	412	399	412	399	412			
Fordelt	-435														
Afsat				-975											
Slutmængde	421	820	1.233	657	1.069	1.481	1.854	2.266	2.665	3.078	3.477	3.889	3.889	3.889	3.889
Største mængde	444	820	1.233	1.246	1.069	1.481	1.854	2.266	2.665	3.078	3.477	3.889	3.889	3.889	3.889
Mindste mængde	9	421	820	630	657	1.069	1.481	1.854	2.266	2.665	3.078	3.477	3.889	3.889	3.889

Næringsstofindhold ultimo måned (kg næringsstof pr. ton)

	A10	Sep	Okt	Nov	Dec	J11	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	A11	Sep	Okt
N	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Heraf NH4-N	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
P	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
K	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Mg	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
S															

Lagerregnskab for husdyrgødning 2011

Lager: Dybstrøelse

Kapacitet: 400 t

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton	% tid på græs
St.r. tyrekalve, 40 - 65 kg	Dybstrøelse (hele arealet)	70	Dybstrøelse	7	0
St.r. årskøer, 9239 kg mælk	Dybstrøelse (hele arealet)	6	Dybstrøelse	92	0
St.r. årsopdr. 0-6mdr., 0 - 6 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	30	Dybstrøelse	57	0

Gødningsmængder i perioden (tons)	
Startmængde	121
Normproduktion	156
Justeret mængde	0
Opsamlet mængde	156
Slutmængde	278
Mængde pr. DE	9,5
Lagerets N-udnyttelseskrav	45 %
Mindste beholdning i perioden	121 august
Største beholdning i perioden	278 juli

Gødningsmængder pr. måned (tons)	A10	Sep	Okt	Nov	Dec	J11	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	A11	Sep	Okt
Opsamlet mængde	13	13	13	13	13	13	12	13	13	13	13	13			
Slutmængde	135	148	161	174	187	200	212	225	238	251	264	278	278	278	278
Største mængde	135	148	161	174	187	200	212	225	238	251	264	278	278	278	278
Mindste mængde	121	135	148	161	174	187	200	212	225	238	251	264	278	278	278

Næringsstofindhold ultimo måned (kg næringsstof pr. ton)	A10	Sep	Okt	Nov	Dec	J11	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	A11	Sep	Okt
N	10,5	10,5	10,6	10,7	10,7	10,7	10,8	10,8	10,8	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9
Heraf NH4-N	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
P	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
K	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8
Mg	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
S															

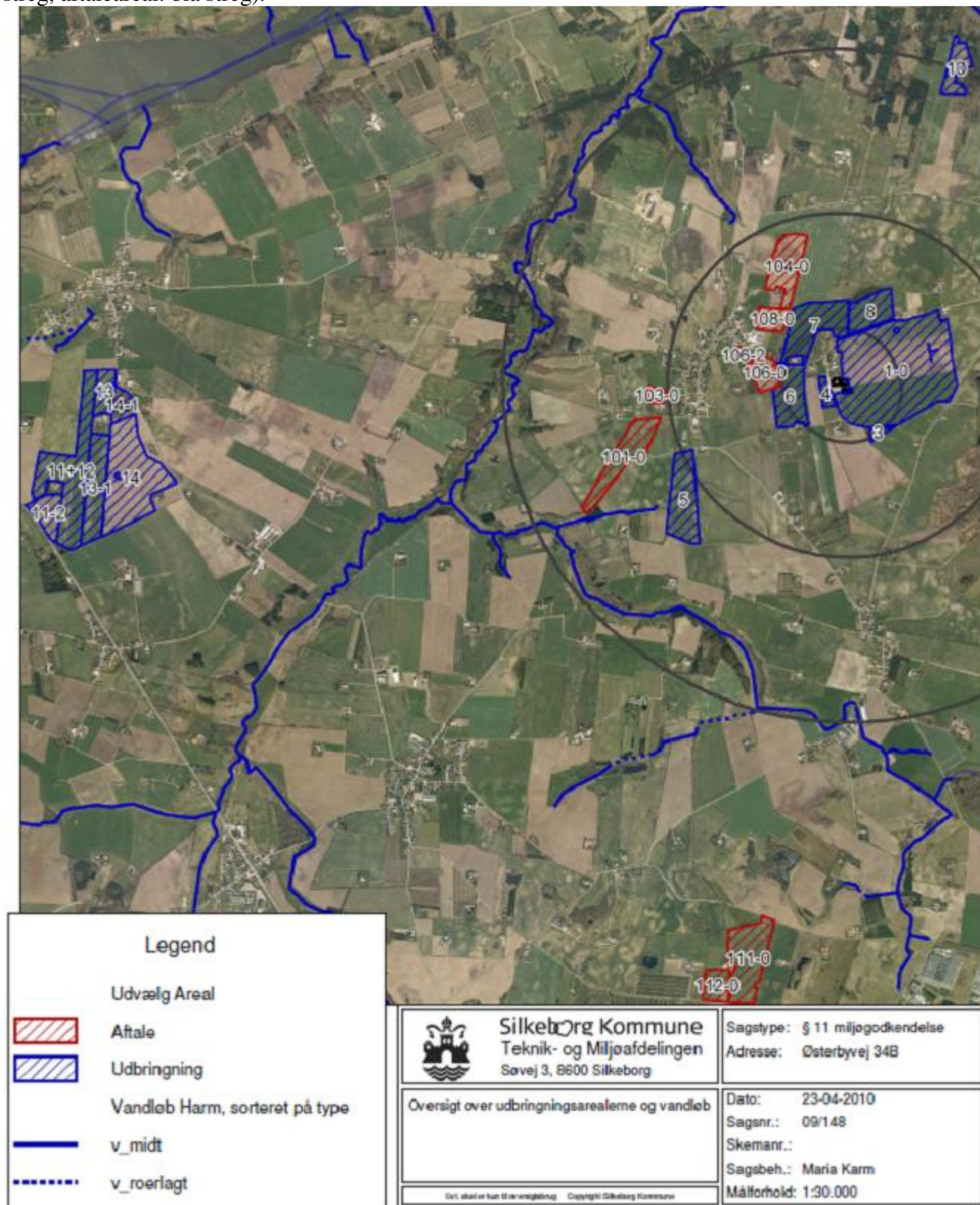
Notater: _____ Dato _____ Mængde _____ Dato _____ Mængde _____

Status registreret: _____

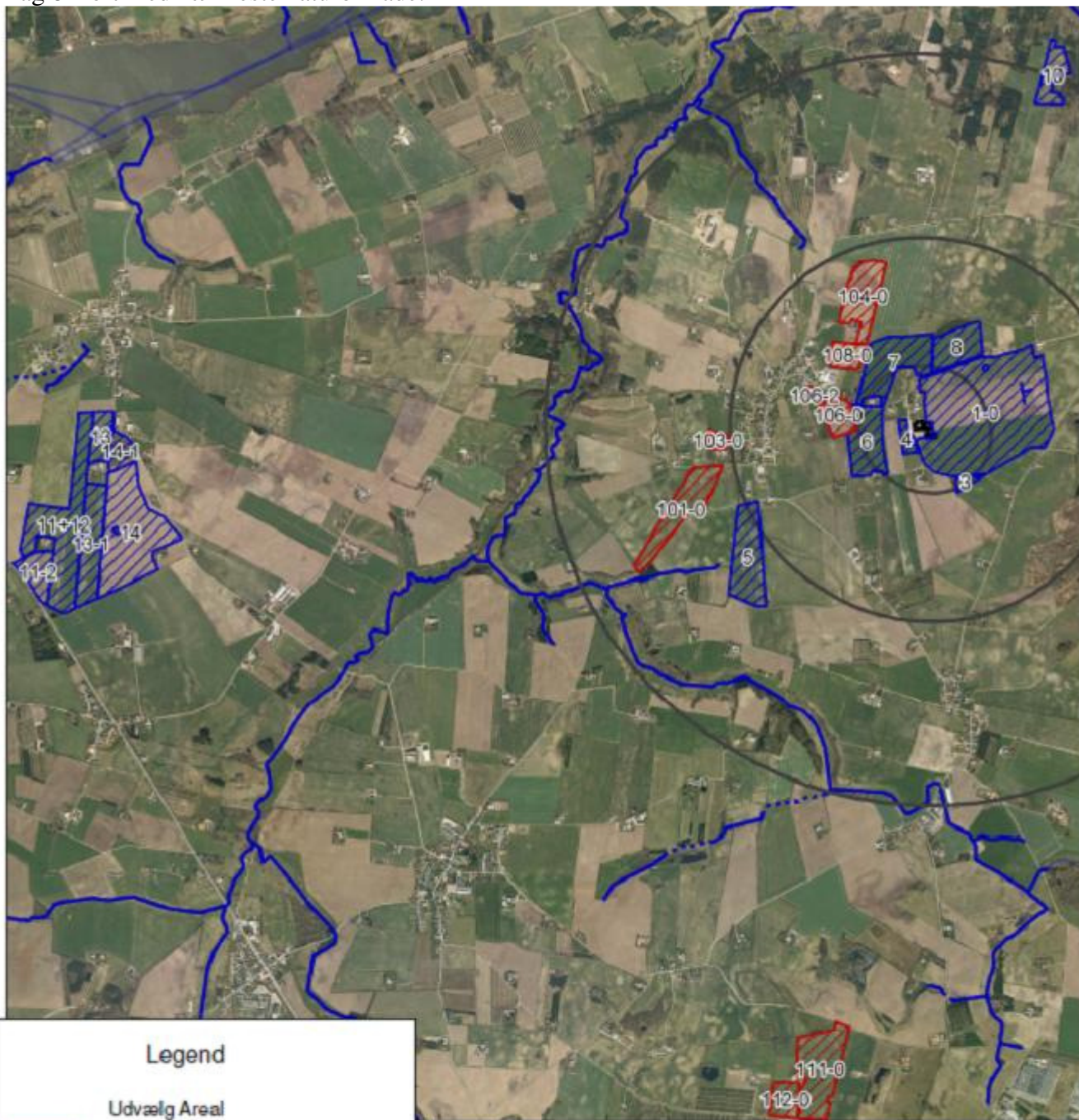
Bilag 6 Kort over bedriften med angivelse af transportveje.

Bilag 7 Kort over udbringningsarealer – med farvekoder for ejerforhold (Ejet og forpagtet: rød streg, aftaleareal: blå streg).

Bilag 8 Kort med nærmeste naturområde.

Legend	
	Udvælg Areal
	Aftale
	Udbringning
	Vandløb Harm, sorteret på type
	v_midt
	v_roerlagt

 Silkeborg Kommune Teknik- og Miljøafdelingen Søvej 3, 8600 Silkeborg	Sagstype: § 11 miljøgodkendelse Adresse: Østerbyvej 34B
	Dato: 23-04-2010 Sagsnr.: 09/148 Skemanr.: Sagsbeh.: Maria Karm Målforshold: 1:30.000
Oversigt over udbringningsarealerne og vandløb	
<small>Gis, skrevet kun til orientering. Copyright: Silkeborg Kommune</small>	

Bilag 9 Beredskabsplan.

Beredskabsplan For

Carsten Klitgaard
Østerbyvej 34 B
8632 Lemming

Indholdsfortegnelse

	Side
TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERING	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER /HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER.	9
Bilag A Kort over ejendommen	10
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb .	11

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det Formål, at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i Arlagården-mappe på kontoret ved robot.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stuehuset.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon på ejendommen står i kontor ved Robot og har nr. 86859861.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	89701468	<u>dag</u> eller nat
Falck	kontaktes på telefon	70 10 20 30	<u>dag</u> eller <u>nat</u>
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag eller nat
Lægevagt	kontaktes på telefon	70113131	<u>dag</u> eller <u>nat</u>
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	40515162	dag eller nat
Landbocenteret	kontaktes på telefon	87 28 22 00	<u>dag</u> eller nat
Dyrlæge	kontaktes på telefon	86880555	dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	86943011	dag eller nat
Elektriker	kontaktes på telefon	86855060	dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon	86853222	dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon	86853222	dag eller nat
Malkerobot- Firma (Lely)	Kontaktes på telefon	87279956	dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand

Er der tilskadekomne - hvor mange –

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren Carsten Klitgaard på tlf. 86859860 el. 61764498...

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet
oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der er adgangsveje

**OVERLØB AF GYLLE
INSTRUKS**

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Carsten Klitgaard på tlf. 86859860/61764498

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 89701468

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til drænbrønd placeret for på vejen for i den vestlige ende af kostald (se bilag B – Kort over drænbrønde).
Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

**KEMIKALIE- OG OLIESPILD
INSTRUKS**

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Carsten Klitgaard på tlf. 86859860/ 61764498.....

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 89701468

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret på vejen i vestlig enden af kostald (se vedlagte kort).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

I kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbruder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder i målerbrønd ved enden af bilgaragen (ved indkørsel til gården).

I småkalvestald/opdrætsstald sidder stophane i forrum.

I kostald sidder stophane i tankrum.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: El-tavle i opdrætsstald

El-tavle sidder i opdrætsstald + i kontor ved robot.

Nye ____ ampere sikringer opbevares i _____.

Nye ____ ampere sikringer opbevares i _____.

Nye ____ ampere sikringer opbevares i _____.

Der bruges automatsikringer.

Afbryder til bilgarage sidder ved opdrætsstald.

Afbryder til opdrætsstald sidder ved opdrætsstald.

Afbryder til kostald og malkerobot sidder kontor ved malkerobot.

**STRØMSVIGT
INSTRUKS**

Ved strømsvigt opstarts traktor drevennødstrømsgenerator som findes i maskinhuset (se bilag A – Kort over ejendommen)

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved held.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Grundrids

Oversigt over ejendommens bygninger

Produktionsform: Planteavl og mælkeproduktion

Adresse: Østerbyvej 34, 8600 Silkeborg

Bilag A

Alm. Brand Alm. Brand

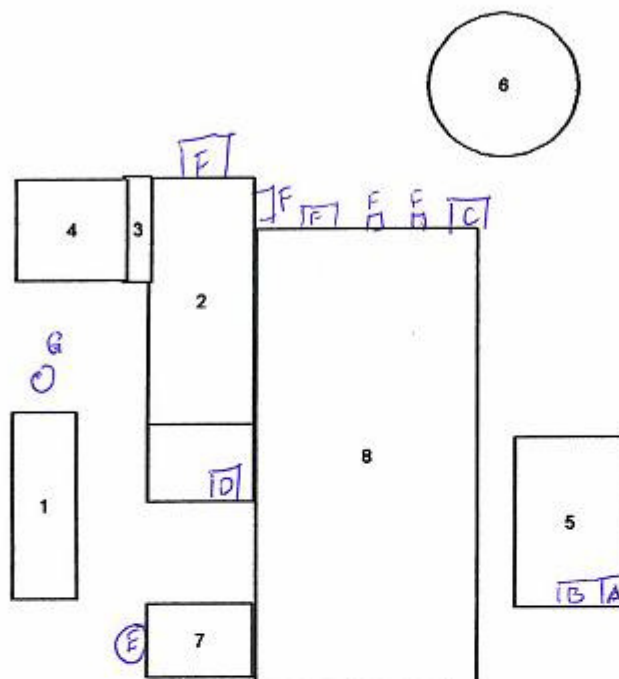
estergade 25 8600

Telefon 87202131

Side 1 af 1

Dato 02.05.2003

Grundrids

Bygninger	Bygnr.	Gruppe	Anvendelse	Areal/Rumfang (m2/m3)	Forskringssum (kr.)
	1		Beboelse i flere plan	172	
	2	1	Stald til kvæg	496	
	3	1	Garage	43	
	4	1	Maskinhus	161	
	5		Maskinhus	269	
	6		Gylletank	900	
	7	1	Garage	111	
	8	1	Stald til kvæg	1.456	

A: Kemikaliekager / Gødningstager

B: Dieldtank

C: Afbryder gyllepumpe

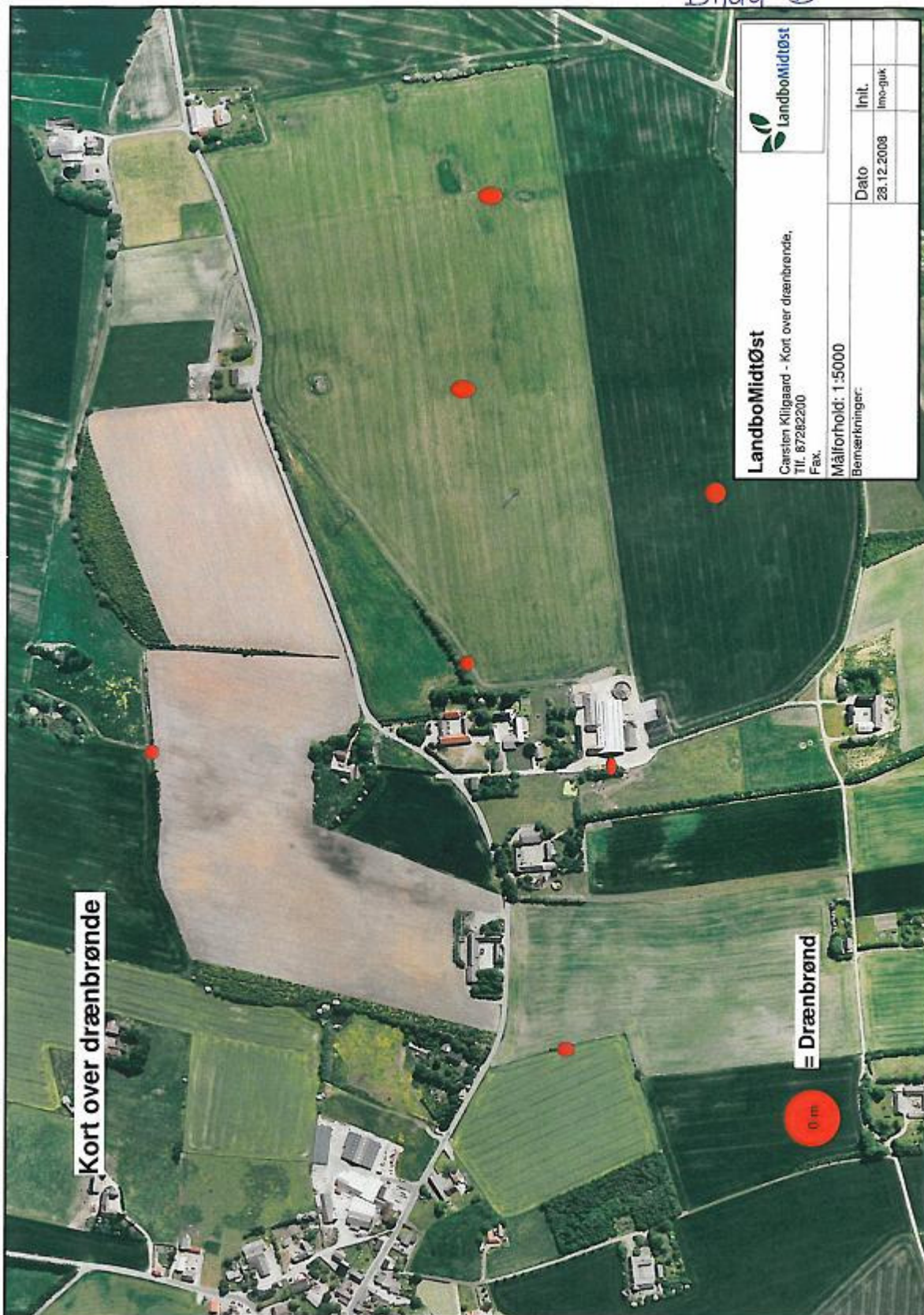
D: Hovedafbryder strøm

E: Stopkane vand

Alm. Brand AS CVR-nr. 77 30 35 17 · Hovedkontor: Midtermolen 7 · 2100 København Ø · Telefon 35 47 47 47 · Alm. Brand Forsikring AS CVR-nr. 10 52 66 49

F: Flugtveje dyr | G: Regnvandsbrønd

Bilag B

LandboMidtøst
Carsten Klilgaard - Kort over drænbrønde,
Tlf. 87282200
Fax.

LandboMidtøst

Målforhold: 1:5000
Bemærkninger:

Dato	Init.
28.12.2008	imo-guk

Bilag 10 Vandforbrug i kvægstalden.

Vandforbrug hos kvæg			
Navn:			
Drikkevand			
Forbrug i nuddrift		Forbrug i ansøgte	
Antal malkende køer:		Antal malkende køer:	
80 Køer		140 Køer	
I alt forbrug af drikkevand		I alt forbrug af drikkevand	
5600 Liter/dag		9800 Liter/dag	
I alt forbrug af drikkevand		I alt forbrug af drikkevand	
2044 m ³ /år		3577 m ³ /år	
<small>Kilde: "Håndbog i kvæghold", 2005, Landbruksforlaget * Der er regnet med et gennemsnit på 70 liter vand/kø/dag.</small>			
Vask af malkestald			
Forbrug i nuddrift		Forbrug i ansøgte	
3,5 m ³ /ko/år		3,5 m ³ /ko/år	
80 Køer		140 Køer	
I alt forbrug af vaskevand		I alt forbrug af vaskevand	
280 m ³ /år		490 m ³ /år	
<small>Kilde: "Landbrugets vejledning om erhvervsmaessigt dyrehold m.v.", 2003, Dansk Landbrugsrådgivning Landscentret * De 3,5 m³ er et gennemsnit af varierende mængder mellem 2,5 og 5 m³ forbrug.</small>			

Bilag 11 Forpagtningsaftale med Steen Møllebjerg.

JORDLEJEKONTRAKT

Bortforpagter: STEEN MØLLEBJERG
Adresse: ØSTERBYVEJ 40
SE-nr./CPR-nr.: 28821956

Udlejer herved til (forpagter): CARSTEN KLITGAARD
Adresse: ØSTERBYVEJ 34B
SE nr.: 20861592

10,00 ha omdriftsareal og 0 ha permanent græs af den mig tilhørende landbrugsejendom:

Adresse: ØSTERBYVEJ 40
8632 LEMMING

Kommune- og ejendomsnr: 743-74998

under hensyn til følgende bestemmelser og vilkår:

1. Forpagtningsperiode (forpagters rådighedsperiode skal ligge indenfor den angivne forpagtningsperiode)

Lejemålet begynder den 1/10 2006 og slutter uden varsel den 30/9 2011

2. Betaling

Den årlige leje pr. hektar er aftalt til _____ kr. kontant, i alt: _____ kr. + moms.
Derudover betales et beløb svarende til støtteårets nettoværdi af de forpagtede rettigheders kvæg- og mælketillæg ~~efter fradrag af den generelle graduerings-% for støtteåret (4% i 2006).~~

Senest den 1/4 marts i forpagtningsåret betales hos udlejer: 30.000,- kr. ~~+ moms~~
og resten betales hos udlejer senest den: _____
+ moms

3. Betalingsrettigheder

Bortforpagter udlejer som led i nærværende forpagtningsaftale betalingsrettigheder svarende til det bortforpagtede areal fordelt som:

(alle forventede pålydende værdier er inden graduering, fradrag til national reserve og lignende generelle fradrag):

10,00 ha. almindelige betalingsrettigheder med pålydende værdi kr.: 2.240 + kvæg- og mælketillæg.

ha. betalingsrettigheder med pligt til udtagning med pålydende værdi kr.: 2.240.

ha. almindelige betalingsrettigheder tildelt for permanent græs med pålydende værdi kr.: 500 + kvæg- og mælketillæg (parterne er bekendt med at værdien af disse rettigheder omregnes i perioden 2009-12, og har indregnet dette forhold ved fastsættelsen af jordlejen)

ha. af ovennævnte rettigheder giver adgang til udbetaling af FGK-støtte.

Bortforpagter forpligter sig til at specificere de bortforpagtede betalingsrettigheder i et bilag til aftalen inden 1. februar 2006 eller ved kontraktens underskrift. Specifikationen af betalingsrettighederne skal indeholde en sikker identifikation af de enkelte betalingsrettigheder, herunder specifikation af rettighedstype, pålydende værdi, indregnet kvæg- og mælketillæg, tillæg fra National Reserve (NR)
GeFile

samt angivelse af om den pålydende værdi ændres i forpagtningsaftalens løbetid. Ved forpagtningsaftalens underskrift, eller snarest muligt herefter, indsender bortforpagter meddelelse til Direktoratet for FødevarerErhverv om midlertidig overdragelse af de af aftalen omfattede betalingsrettigheder. Hvis meddelelsen om overdragelse ikke er indsendt til DFFE den 1. marts skal bortforpagter orientere forpagter, og parterne skal i fællesskab tage stilling til en løsning på dette problem. Ved forpagtningsaftalens ophør, uanset årsag indsender bortforpagter på vegne af begge parter meddelelse til Direktoratet for FødevarerErhverv om ophør af forpagtning af betalingsrettigheder. Forpagter bemyndiger ved sin underskrift på nærværende aftale bortforpagter til at indsende ovennævnte meddelelse.

Forpagter er forpligtet til at udnytte de betalingsrettigheder, som forpagter, ved forpagtningsaftalens begyndelse har forpagtet, således at disse ikke inddrages i den nationale reserve. Såfremt betalingsrettighederne ikke kan tilbageleveres til bortforpagter ved forpagtningsaftalens ophør på grund af forpagters manglende udnyttelse eller andre forhold, der kan tilskrives forpagter, skal forpagter betale en erstatning til bortforpagter svarende til værdien af betalingsrettighederne.

4. Udtagning

Af det forpagtede areal kan 10 ha anvendes til opfyldelse af udtagningsforpligtelse (kræver at arealet var i omdrift den 21. april 2003. Kontroller eventuelt korrekt afkrydsning i kolonne 13 på side 4 i 2005-ansøgningen).

5. Forpagters pligter

Det lejede areal må kun benyttes landbrugsmæssigt, og det påhviler lejeren at holde jorden i en sådan kultur- og gødningstilstand, som det er skik og brug for almindelig landbrugsjord.

Der må kun udkøres slam på arealet efter aftale med ejeren.

Lejer kan ikke videreudleje det forpagtede til trediepart eller indgå andre forpligtende aftaler (MVJ-aftale m.m.) for det forpagtede uden ejers skriftlige samtykke.

Det lejede areal afleveres ved lejemålets ophør i samme stand som det er overtaget. Ved overtagelsen var arealet ~~pløjet~~ ikke pløjet (overstreg) og 300 ha var braklagt eller udyrket (skriv areal).

6. Ejers pligter

Det påhviler udlejeren rettidig at udrede ejendomskatter, afgifter m.v., der pålægges arealet.

7. Misligholdelse

Manglende rettidig betaling, brug af arealerne i strid med denne aftale, gældende regler eller misligholdelse i øvrigt giver parterne ret til at hæve lejemålet med omgående virkning, såfremt misligholdelsesårsagen ikke er bragt til ophør senest 21 dage efter, at skriftligt krav er fremsendt.

8. Fortrinsret (kan evt. overstreges)

Hvis bortforpagter ved lejeperiodens ophør ønsker at udleje arealet påny, har forpagter fortrinsret til lejemålet. Fortrinsretten bortfalder ved misligholdelse af kontrakten.

9. Flyvehavre

Bortforpagter har oplyst, at der kan forekomme flyvehavre på det forpagtede areal. Forpagteren er pligtig til at give bortforpagter meddelelse, hvis der i forpagtningstiden konstateres nye flyvehavreforekomster på arealet, og forpligter sig til at følge gældende regler for bekæmpelse af flyvehavre.

10. Slam

GeFik

Bortforpagter oplyser, at der ikke tidligere er udbragt slam eller andet organisk affald (bortset fra husdyrgødning) på det forpagtede areal.

11. Vedligeholdelse

Såfremt forpagters adgang til arealerne sker via privat vej er følgende aftalt: _____

Læhegn vedligeholdes af: forpagter

Græfter og dræn vedligeholdes af: forpagter

12. Jagt- og fiskeret

Forpagtningen omfatter ikke jagt- og fiskeret.

13. Øvrige aftaler

14. Forbehold

Hvis lovgivning eller støtteordninger ændres i et omfang, der afgørende forrykker grundlaget for den indgåede aftale, kan begge de underskrevne parter forlange kontrakten genforhandlet. Hvis der ikke kan opnås enighed om ændrede vilkår, kan kontrakten opsiges af begge parter med 3 måneders varsel til udløb den 30/9. Hvis en af de underskrevne parter eller deres ægtefæller rammes af alvorlig sygdom eller død, kan kontrakten ligeledes opsiges med 3 måneders varsel til udløb den 30/9. Eventuel tvist om "lovlig opsigelsesgrund" afgøres ifølge pkt. 13. Forpagters aktuelle rådighedsperiode skal altid respekteres, hvis kontrakten opsiges før udløb i henhold til pkt. 12.

15. Tvist

Eventuelle tvistigheder skal afgøres ved syn og skøn eller voldgift. Såfremt der ikke kan opnås enighed om fremgangsmåden anvendes bestemmelserne i Dansk Landbrugs standardforpagtningsaftale.

16. Omkostninger

Udgifter ved udfærdigelsen af nærværende kontrakt afholdes af:

Som forpagter:

Lemming den 2/4-06
Underskrift: Carsten Wetjgaard

Som bortforpagter:

Lemming den 7/4-06
Underskrift: Steen Møllebjerg

Eventuelle vittærlighedsvidner:

Navn:

Navn:

Adresse:

Adresse:

GetFile

Bilag 12 Forpagtningsaftale med Børge Pedersen.

JORDLEJEKONTRAKT

Bortforpagter: BØRGE PEDERSEN
Adresse: ØSTERBYVEJ 31
SE-nr./CPR-nr.: 66869253

Udlejer herved til (forpagter): CARSTEN KLITCAIRD
Adresse: ØSTERBYVEJ 34 B
SE nr.: 20861592

15,81 ha omdriftsareal og 0 ha permanent græs af den mig tilhørende landbrugsejendom:

Adresse: ØSTERBYVEJ 31
8632 LEMMING

Kommune- og ejendomsnr.: 743 - 74742

under hensyn til følgende bestemmelser og vilkår:

1. Forpagtningsperiode (forpagters rådighedsperiode skal ligge indenfor den angivne forpagtningsperiode)

* Lejemålet begynder den 1/10 2005 og slutter uden varsel den 30/9 2010

2. Betaling

Den årlige leje pr. hektar er aftalt til _____ kr. kontant, i alt: 50.000,- kr. + moms.
Derudover betales et beløb svarende til støtteårets nettoværdi af de forpagtede rettigheders kvæg- og mælketillæg efter fradrag af den generelle gradueringens-% for støtteåret (4% i 2006).

✓ Senest den 1/4 marts i forpagtningsåret betales hos udlejeren: 50.000,- kr. + moms
og resten betales hos udlejeren senest den: _____

3. Betalingsrettigheder

Bortforpagter udlejer som led i nærværende forpagtningsaftale betalingsrettigheder svarende til det bortforpagtede areal fordelt som:
(alle forventede pålydende værdier er inden graduering, fradrag til national reserve og lignende generelle fradrag):

15,80 ha. almindelige betalingsrettigheder med pålydende værdi kr.: 2.240 + kvæg- og mælketillæg.

- ha. betalingsrettigheder med pligt til udtagning med pålydende værdi kr.: 2.240.
- ha. almindelige betalingsrettigheder tildelt for permanent græs med pålydende værdi kr.: 500 + kvæg- og mælketillæg (parterne er bekendt med at værdien af disse rettigheder omregnes i perioden 2009-12, og har indregnet dette forhold ved fastsættelsen af jordlejen)
- ha. af ovennævnte rettigheder giver adgang til udbetaling af FGK-støtte.

Bortforpagter forpligter sig til at specificere de bortforpagtede betalingsrettigheder i et bilag til aftalen inden 1. februar 2006 eller ved kontraktens underskrift. Specifikationen af betalingsrettighederne skal indeholde en sikker identifikation af de enkelte betalingsrettigheder, herunder specifikation af rettighedstype, pålydende værdi, indregnet kvæg- og mælketillæg, tillæg fra National Reserve (NR)
GeFik

samt angivelse af om den pålydende værdi ændres i forpagtningsaftalens løbetid. Ved forpagtningsaftalens underskrift, eller snarest muligt herefter, indsender bortforpagter meddelelse til Direktoratet for FødevarerErhverv om midlertidig overdragelse af de af aftalen omfattede betalingsrettigheder. Hvis meddelelsen om overdragelse ikke er indsendt til DFFE den 1. marts skal bortforpagter orientere forpagter, og parterne skal i fællesskab tage stilling til en løsning på dette problem. Ved forpagtningsaftalens ophør, uanset årsag indsender bortforpagter på vegne af begge parter meddelelse til Direktoratet for FødevarerErhverv om ophør af forpagtning af betalingsrettigheder. Forpagter bemyndiger ved sin underskrift på nærværende aftale bortforpagter til at indsende ovennævnte meddelelse.

Forpagter er forpligtet til at udnytte de betalingsrettigheder, som forpagter, ved forpagtningsaftalens begyndelse har forpagtet, således at disse ikke inddrages i den nationale reserve. Såfremt betalingsrettighederne ikke kan tilbageleveres til bortforpagter ved forpagtningsaftalens ophør på grund af forpagters manglende udnyttelse eller andre forhold, der kan tilskrives forpagter, skal forpagter betale en erstatning til bortforpagter svarende til værdien af betalingsrettighederne.

4. Udtagning

Af det forpagtede areal kan 15,8 ha anvendes til opfyldelse af udtagningsforpligtelse (kræver at arealet var i omdrift den 21. april 2003. Kontroller eventuelt korrekt afkrydsning i kolonne 13 på side 4 i 2005-ansøgningen).

5. Forpagters pligter

Det lejede areal må kun benyttes landbrugsmæssigt, og det påhviler lejeren at holde jorden i en sådan kultur- og gødningstilstand, som det er skik og brug for almindelig landbrugsjord.

Der må kun udkøres slam på arealet efter aftale med ejeren.

Lejer kan ikke videreudleje det forpagtede til trediepart eller indgå andre forpligtende aftaler (MVJ-aftale m.m.) for det forpagtede uden ejers skriftlige samtykke.

Det lejede areal afleveres ved lejemålets ophør i samme stand som det er overtaget. Ved overtagelsen var arealet ~~pløjet/ikke-pløjet~~ (overstreg) og () ha var braklagt eller udyrket (skriv areal).
og tilsæet med kornafgrøde

6. Ejers pligter

Det påhviler udlejerens rettidigt at udrede ejendomskatter, afgifter m.v., der pålægges arealet.

7. Misligholdelse

Manglende rettidig betaling, brug af arealerne i strid med denne aftale, gældende regler eller misligholdelse i øvrigt giver parterne ret til at hæve lejemålet med omgående virkning, såfremt misligholdelsesårsagen ikke er bragt til ophør senest 21 dage efter, at skriftligt krav er fremsendt.

8. Fortrinsret (kan evt. overstreges)

Hvis bortforpagter ved lejeperiodens ophør ønsker at udleje arealet påny, har forpagter fortrinsret til lejemålet. Fortrinsretten bortfalder ved misligholdelse af kontrakten.

9. Flyvehavre

Bortforpagter har oplyst, at der kan forekomme flyvehavre på det forpagtede areal. Forpagteren er pligtig til at give bortforpagter meddelelse, hvis der i forpagtningstiden konstateres nye flyvehavre-forekomster på arealet, og forpligter sig til at følge gældende regler for bekæmpelse af flyvehavre.

10. Slam

GetFile

Bortforpagter oplyser, at der ikke tidligere er udbragt slam eller andet organisk affald (bortset fra husdyrgødning) på det forpagtede areal.

11. Vedligeholdelse

Såfremt forpagters adgang til arealerne sker via privat vej er følgende aftalt: _____

* Læhegn vedligeholdes af: Forpagter

* Grøfter og dræn vedligeholdes af: Forpagter

12. Jagt- og fiskeret

Forpagtningen omfatter ikke jagt- og fiskeret.

13. Øvrige aftaler

14. Forbehold

Hvis lovgivning eller støtteordninger ændres i et omfang, der afgørende forrykker grundlaget for den indgåede aftale, kan begge de underskrevne parter forlange kontrakten genforhandlet. Hvis der ikke kan opnås enighed om ændrede vilkår, kan kontrakten opsiges af begge parter med 3 måneders varsel til udløb den 30/9. Hvis en af de underskrevne parter eller deres ægtefæller rammes af alvorlig sygdom eller død, kan kontrakten ligeledes opsiges med 3 måneders varsel til udløb den 20/9. Eventuel tvist om "lovlig opsigelsesgrund" afgøres ifølge pkt. 13. Forpagters aktuelle rådighedsperiode skal altid respekteres, hvis kontrakten opsiges før udløb i henhold til pkt. 12.

15. Tvist

Eventuelle tvistigheder skal afgøres ved syn og skøn eller voldgift. Såfremt der ikke kan opnås enighed om fremgangsmåden anvendes bestemmelserne i Dansk Landbrugs standardforpagtningsaftale.

16. Omkostninger

Udgifter ved udfærdigelsen af nærværende kontrakt afholdes af:

Som forpagter:

Lemming den 25/3-06

Underskrift:

Carsten Holgaard

Som bortforpagter:

den

Underskrift:

Børge Pedersen

Eventuelle vitterlighedsvidner:

Navn:

Navn:

Adresse:

Adresse:

GetFile

Lemming d. 26/3-10

Tillæg til jordlejekontrakt af 29/3-2006

gældende for bortforpagter Borge Pedersen,
Lemming og forpagter Carsten Klifgaard, Lemming.

Aftalen gøres gældende yderligere i et år
udover den aftalte periode, dvs aftalen
forlænges til 30/9-2011 på samme vilkår.

Som bortforpagter

Som forpagter

Bilag 13 Forpagtningsaftale med Mogens Dam.

JORDLEJEKONTRAKT

Bortforpagter: **MOGENS DAM**
Adresse: **LEMMINGVEJ 39**
SE-nr./CPR-nr.: **27999268**

Udlejer herved til (forpagter): **CARSTEN KLJICAARD**
Adresse: **ØSTERBYVEJ 34B**
SE nr.: **20869592**

ψ 8,30 ha omdriftsareal og _____ ha permanent græs af den mig tilhørende landbrugsejendom:

Adresse: **LEMMINGVEJ 39**
8632 LEMMING

Kommune- og ejendomsnr: **743 - 74440**

under hensyn til følgende bestemmelser og vilkår:

1. Forpagtningsperiode (forpagters rådighedsperiode skal ligge indenfor den angivne forpagtningsperiode)

* Lejemålet begynder den **1/10 2005** og slutter uden varsel den **30/9 2010**

2. Betaling

* Den årlige leje pr. hektar er aftalt til **25.000** kr. kontant, i alt: **26.000,-** kr. + moms.
Derudover betales et beløb svarende til støtteårets nettoværdi af de forpagtede rettigheders kvæg- og mælketillæg efter fradrag af den generelle graduering-% for støtteåret (4% i 2006).

ψ Senest den 15. marts i forpagtningsåret betales hos udlejeren: _____ kr. + moms
og resten betales hos udlejeren senest den: _____

3. Betalingsrettigheder

Bortforpagter udlejer som led i nærværende forpagtningsaftale betalingsrettigheder svarende til det bortforpagtede areal fordelt som:
(alle forventede pålydende værdier er inden graduering, fradrag til national reserve og lignende generelle fradrag):

- ψ **8,30** ha. almindelige betalingsrettigheder med pålydende værdi kr.: 2.240 + kvæg- og mælketillæg.
 - ha. betalingsrettigheder med pligt til udtagning med pålydende værdi kr.: 2.240.
- ψ **0,83** ha. almindelige betalingsrettigheder tildelt for permanent græs med pålydende værdi kr.: 500 + kvæg- og mælketillæg (parterne er bekendt med at værdien af disse rettigheder omregnes i perioden 2009-12, og har indregnet dette forhold ved fastsættelsen af jordlejen)
 - ha. af ovennævnte rettigheder giver adgang til udbetaling af FGK-støtte.

Bortforpagter forpligter sig til at specificere de bortforpagtede betalingsrettigheder i et bilag til aftalen inden 1. februar 2006 eller ved kontraktens underskrift. Specifikationen af betalingsrettighederne skal indeholde en sikker identifikation af de enkelte betalingsrettigheder, herunder specifikation af rettighedstype, pålydende værdi, indregnet kvæg- og mælketillæg, tillæg fra National Reserve (NR)
GesFile

samt angivelse af om den pålydende værdi ændres i forpagtningsaftalens løbetid. Ved forpagtningsaftalens underskrift, eller snarest muligt herefter, indsender bortforpagter meddelelse til Direktoratet for FødevarerErhverv om midlertidig overdragelse af de af aftalen omfattede betalingsrettigheder. Hvis meddelelsen om overdragelse ikke er indsendt til DFFE den 1. marts skal bortforpagter orientere forpagter, og parterne skal i fællesskab tage stilling til en løsning på dette problem. Ved forpagtningsaftalens ophør, uanset årsag indsender bortforpagter på vegne af begge parter meddelelse til Direktoratet for FødevarerErhverv om ophør af forpagning af betalingsrettigheder. Forpagter bemyndiger ved sin underskrift på nærværende aftale bortforpagter til at indsende ovennævnte meddelelse.

Forpagter er forpligtet til at udnytte de betalingsrettigheder, som forpagter, ved forpagtningsaftalens begyndelse har forpagtet, således at disse ikke inddrages i den nationale reserve. Såfremt betalingsrettighederne ikke kan tilbageleveres til bortforpagter ved forpagtningsaftalens ophør på grund af forpagters manglende udnyttelse eller andre forhold, der kan tilskrives forpagter, skal forpagter betale en erstatning til bortforpagter svarende til værdien af betalingsrettighederne.

4. Udtagning

Af det forpagtede areal kan 8,3 ha anvendes til opfyldelse af udtagningsforpligtelse (kræver at arealet var i omdrift den 21. april 2003. Kontroller eventuelt korrekt afkrydsning i kolonne 13 på side 4 i 2005-ansøgningen).

5. Forpagters pligter

Det lejede areal må kun benyttes landbrugsmæssigt, og det påhviler lejeren at holde jorden i en sådan kultur- og gødningstilstand, som det er skik og brug for almindelig landbrugsjord.

Der må kun udkøres slam på arealet efter aftale med ejeren.

Lejer kan ikke videreudleje det forpagtede til trediepart eller indgå andre forpligtende aftaler (MVJ-aftale m.m.) for det forpagtede uden ejers skriftlige samtykke.

Det lejede areal afleveres ved lejemålets ophør i samme stand som det er overtaget. Ved overtagelsen var arealet ~~pløjet~~/ikke pløjet (overstreg) og 0 ha var braklagt eller udyrket (skriv areal).

6. Ejers pligter

Det påhviler udlejeren rettidig at udrede ejendomskatter, afgifter m.v., der pålægges arealet.

7. Misligholdelse

Manglende rettidig betaling, brug af arealerne i strid med denne aftale, gældende regler eller misligholdelse i øvrigt giver parterne ret til at hæve lejemålet med omgående virkning, såfremt misligholdelsesårsagen ikke er bragt til ophør senest 21 dage efter, at skriftligt krav er fremsendt.

8. Fortrinsret (kan evt. overstreges)

Hvis bortforpagter ved lejeperiodens ophør ønsker at udleje arealet påny, har forpagter fortrinsret til lejemålet. Fortrinsretten bortfalder ved misligholdelse af kontrakten.

9. Flyvehavre

Bortforpagter har oplyst, at der kan forekomme flyvehavre på det forpagtede areal. Forpagteren er pligtig til at give bortforpagter meddelelse, hvis der i forpagtningsperioden konstateres nye flyvehavreforekomster på arealet, og forpligter sig til at følge gældende regler for bekæmpelse af flyvehavre.

10. Slam

GeFile

Bortforpagter oplyser, at der ikke tidligere er udbragt slam eller andet organisk affald (bortset fra husdyrgødning) på det forpagtede areal.

11. Vedligeholdelse

Såfremt forpagters adgang til arealerne sker via privat vej er følgende aftalt: _____

Læhegn vedligeholdes af: Forpagter

Grøfter og dræn vedligeholdes af: Forpagter

12. Jagt- og fiskeret

Forpagtningen omfatter ikke jagt- og fiskeret.

13. Øvrige aftaler

14. Forbehold

Hvis lovgivning eller støtteordninger ændres i et omfang, der afgørende forrykker grundlaget for den indgåede aftale, kan begge de underskrevne parter forlange kontrakten genforhandlet. Hvis der ikke kan opnås enighed om ændrede vilkår, kan kontrakten opsiges af begge parter med 3 måneders varsel til udløb den 30/9-2006. Hvis en af de underskrevne parter eller deres ægtefæller rammes af alvorlig sygdom eller død, kan kontrakten ligeledes opsiges med 3 måneders varsel til udløb den 30/9-2006. Eventuel tvist om "lovlig opsigelsesgrund" afgøres ifølge pkt. 13. Forpagters aktuelle rådighedsperiode skal altid respekteres, hvis kontrakten opsiges før udløb i henhold til pkt. 12.

15. Tvist

Eventuelle tvistigheder skal afgøres ved syn og skøn eller voldgift. Såfremt der ikke kan opnås enighed om fremgangsmåden anvendes bestemmelserne i Dansk Landbrugs standardforpagtningsaftale.

16. Omkostninger

Udgifter ved udfærdigelsen af nærværende kontrakt afholdes af:

Som forpagter:

Lemming den 2/4-2006

Underskrift:

Larsen Klitgaard

Som bortforpagter:

Lemming den 2/4-2006

Underskrift:

Oliverus Jan

Eventuelle vittærlighedsvidner:

Navn:

Navn:

Adresse:

Adresse:

GeFile

